

KASTELLIN

2023-24

KV-24

Osukki 2023 - 24

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Reksikaksikkomme
- 6 Wanhat ja riemuyltioppilaat
- 7 Ketä opea muistutat?
- 8 Tölkkisatelliitit taivaalle
- 12 Vaihtariksi auringon alle
- 16 Lukiodiplomeja tekemään
- 17 Kastellissa vaihtarina
- 20 Ahkerat lukijat palkitsivat
- 22 Kolumni kännykkäkurista
- 23 Lumailijat reissussa
- 26 Lukeminenko tylsää?
- 28 Ysiläiset kävivät kylässä
- 29 Miltä tuntui aloittaa lukio?
- 30 Lukion jälkeen yliopistoon
- 34 Vili vaikuttaa
- 36 Penkkarit 2024

Toimitus

Päätoimittaja:
Malla Keinänen

Toimittajat:
Adalmiina Broman
Lotta Kaikkonen
Anna Kumpumäki
Milena Stenudd
Veera Vuori

Erityiskiitos:
Pyrö Björk

Opastus ja taitto:
Eija Paso

Etukansi:
Kaisla Nevala

Takakannen kuvat:
Eija Paso

Oulun painatuskeskus.
150 kappaletta.
www.ouka.fi/kastellinlukio

Opiskelijoiden äänitorvi
Kastellin lukiossa
vuodesta 1970

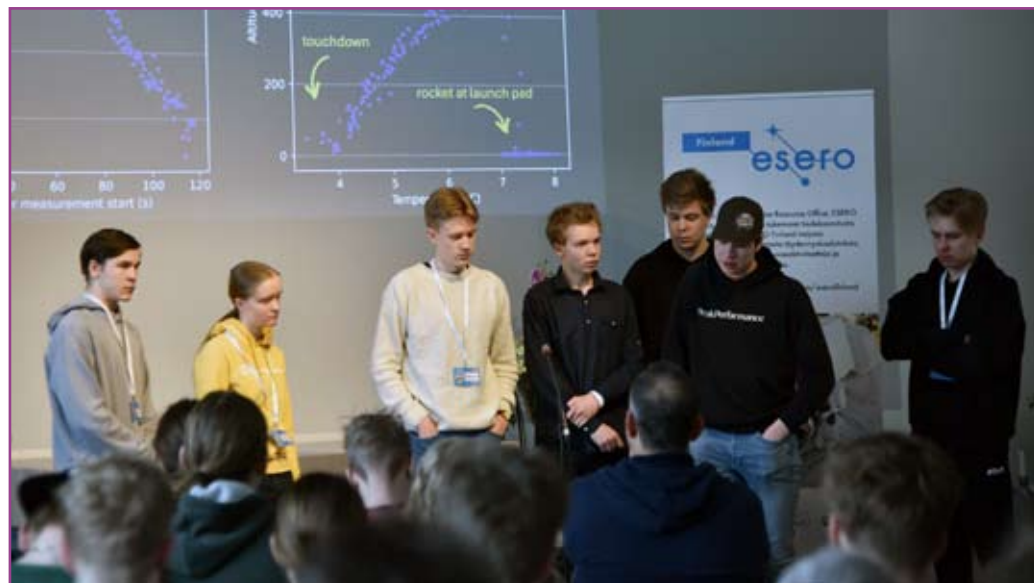

Kastellin Osukkia on tehty pitkin talvea. Toimituskunnalla on ilo tarjota lukupaketti, jossa yritämme jälleen tavoittaa sitä, mikä tuntuu tärkeältä ja ajankohtaiselta. Ajattelemisen arvoiselta.

Tässä alkuun heti tuoreimpia uutisia. Meidän koulumme joukkue näytti fyysikon taitojaan kisassa, jossa piti rakentaa toimiva tölkkisatelliitti. Alla oleva kuva todistaa, että keksimisen ja värkkäämisen lisäksi piti esitellä myös tuloksia yleisölle Vaasassa. Kisan tulos paljastuu **Pyrö Björkin** reportaasista (s. 8).

Taiteellisille taidoillekin on ollut käyttöä. Tilasimme kuviksessa kunnostautuneelta **Tomas Vattulalta** piirroksen, josta teimme roll up -standin lukion markkinointiin.

Urheilulukiossa on riemuittu. Hiihtäjä **Nelli-Lotta Karppelin** voitti nuorten olympialaisissa kultaa ja pronssia. Onnea kaikille!

Kuva: Jan Holmgård

Pääkirjoitus

MALLA KEINÄNEN

LUKUVUONNA 2023 - 2024

Hei, sinä siellä! Oletko urheilullinen tyttö, jolla on hyvätuloiset vanhemmat ja joka tähtää lääkäriksi tai luonnontieteilijäksi. Pidätkö kenties Nocco-juomista, kangaskasseista ja Gymshark-housuista? Kuulit juuri kuvauksen tyypillisestä kastellilaisesta. Ehkä osa kohdista osui oikeaan, ehkä osa meni aivan metsään —aivan kuin stereotyytiat yleensäkin.

Jokaisella Oulun lukiolla on oma maineensa ja stereotyyppinen opiskelijatyypinsä: Osykissä viihtyvät taiteilijasielut, Lyseoon menevät nörtit ja Kastelliin päätyvät yllä kuvatun kaltaiset urheilijat. Kastellin mielikuvat kiertävät suusta suuhun, ja myös minulta on kysytty lukemattomia kertoja niiden paikkaansapitävyyttä. Vastaukseni on joka kerta sama: eivät mielikuvat ole tyhjistä syntyneet, mutta eivät kastellilaiset myöskään ole samasta puusta veistettyjä.

Kastellin maine vaikuttaa siihen, mitä uudet potentiaaliset opiskelijat meistä ajattelevat. Kun kasasin tämän lehden juttua Kastellin avoimista ovista, huomasin, miten ysiluokkalaisten vastauksiin vaikuttivat ennakkokäsitys koulustamme. Ysien mielikuvat noudattelivat osittain Kastellin mainetta: urheilu ja matematiikka mainittiin kunnioitettavan usein. Monet vastaukset tosin säröttivät mielikuvaa pelkkiä luma-aineita opiskelevista kastellilaisista: kieliä haluttiin opiskella aivan yhtä paljon kuin luonnontieteitä ja matematiikkaa.

Ei käsitys luonnontieteiden opiskelun suosiosta ole kuitenkaan aivan tuulesta temmattu. Tämän Osukin Kastellin alumneja käsittelevään juttuun haastateltiin entisiä kastellilaisia, jotka olivat päätyneet keskenään varsin erilaisille työurille. Totesimme kuitenkin haastateltavien kartoitusvaiheessa, että iso osa tuntemistamme Kastellin alumneista on kuitenkin päätenyt nimenomaan lääketieteelliseen tiedekuntaan.

Alkuvuodesta 2024 elettiin jännittäviä aikoja, sillä Suomen seuraavan tasavallan presidentin valinta oli aivan nurkan takana. Kastellin lukiossa, kuten monissa muussakin lukiossa ympäri Suomen, järjestettiin varjovaalit. Kun kastellilaiset päästettiin vaaliurnille, tulos noudatteli rikkaan kastellilaisen stereotyyppiä: kokoomuksen presidenttiehdokas Alexander Stubb sai Kastellissa lähes puolet äänistä, kun valtakunnallisesti tulos oli parinkymmenen prosentin luokkaa.

Eivät lukiomme stereotyytiat siis aivan huhupuheita ole, mutta ne eivät myöskään kuvasta Kastellia täysin. Aivan kuin on osykkilaisia, jotka eivät pidä taiteilusta, on myös kastellilaisia, jotka eivät vastaa stereotyyppiä. Koulun käytäviä kuluttaa varmasti Noccoa hörppiviä tulevia lääkäreitä, mutta myös tulevaisuuden humanisteja ja taiteilijoita.

Reksikaksikkomme osaa pelata yhteen

Tämä näyttävä johtokaksikko on jokaiselle kastellilaiselle tuttuakin tutumpi näky. Kastellin nuorekas rehtoripari vaikuttaa tehokkaalta, innokkaalta ja ahkeralta.

Uusi vararehtorimme **Henna Anunti** tuli Kastellin lukioon syksyllä 2023. Hän kertoo lukioarjen olleen varsin haastavaa aikaa. Uusiin ihmisiin tutustuminen sekä toimintakulttuurin ja -käytänteiden omaksuminen vaati oman aikansa.

”Olen kiitollinen siitä, miten hyvin minut on otettu vastaan Kastellin työyhteisössä ja olen saanut perehdytystä ja tukea tarvittaessa. Olen erittäin innostunut ja motivoitunut työstäni ja huomaan, että arjen rutiinien

muodostuminen vapauttaa aikaa ja energiaa inspiroiviin kohtaamisiin ja ajatuksiin”, Henna kertoo.

Henna on kotoisin Rovaniemeltä, ja on valmistunut ylioppilaaksi Ounasvaaran lukiosta. Kastellin lukioon hän tuli Iin lukiosta, jossa hän toimi biologian, maantieteen ja terveystiedon lehtorina sekä vararehtorina. Hän on ollut opetuslalla töissä yli 20 vuotta, pääasiassa lukiossa, mutta myös yläkouluissa ja yliopistossa.

Lisäksi Henna on ollut mukana opetusalan kehittä-

ADALMIINA BROMAN

mishankkeissa ja -tutkimuksissa. Hän on väitellyt tohtoriksi Oulun yliopiston maantieteen tutkimusyksiköstä lokakuussa 2023. Väitöstutkimuksen aiheena oli ”Geomediataitoja 2000-luvun maantieteen oppijoille”. Osaamista, kokemusta tai innokkuutta ei siis puutu.

”Olen kai ikuinen urheiluhullu”

Nuoruudessaan Henna kuului nuorten maajoukkuevalmennettaviin, päälajina korkeushyppy. Paras urheilu-saavutus lukioikäisenä oli alle 17-vuotiaiden MM-kisojen 5. sija sekä nuorten aikuisten SM-mitalit.

”Tiedän siis omakohtaisesti, mitä lukiolaisen tavoitteellisen kilpaurheilun ja kunnianhimoisen opiskelun yhdistäminen vaatii. Se on kaikkea muuta kuin helppoa, mutta valtavan rikasta ja antoisaa aikaa”, hän kommentoi.

Henna kertoo, että urheilutausta on antanut erinomaisia taitoja elämään ja kasvattanut sinnikkyteen ja periksiantamattomuuteen. Hän seuraa ja harrastaa monipuolisesti urheilua sekä kilpailee edelleen itse aikuisyleisurheilussa Masters-sarjoissa.

Rehtorikaksikko työparina

”Yhteistyömme on luontevaa ja toimivaa. Ajatuksemme lukiokoulutuksesta ja sen järjestämisestä ovat hyvin samankaltaiset”, Kastellin lukion rehtori **Jani Syrjälä** kommentoi.

”Useimpien asioiden ja tehtävien kohdalla meillä on selkeä työjako, mutta keskustelemme paljon ja pallotelemme ajatuksia puolin ja toisin. Koen saavani aina apua ja tukea, kun sitä tarvitsen”, Henna kertoo.

Jani kertoo, että työnjako on niiltä osin selkeä ja voi aina luottaa, että Henna hoitaa omat vastualueensa.

Miten kuvailisitte toisianne?

”Vaikka Henna on ollut meillä vasta syyslukukauden, hän on jo lyhyessä ajassa ottanut hommansa haltuun ja osoittanut olevansa ammattilainen niin apulaisrehtorina kuin opettajanakin”, Jani sanoo.

Kolmeen sanaan kiteytettynä Henna on luotettava, organisointikykyinen ja vuorovaikutustaitoinen.

”Jani on erittäin pätevä, kokenut ja helposti lähestyttävä huipputyyppejä. Kannattaa siis tulla juttusille, jos on jotakin mielen päällä tai ihan muuten vain”, kommentoi Henna.

Mitä kehitettävää lukiossa on?

Rehtoripari vaikuttaa olevan erittäin tyytyväinen Kastellin lukion toimivuuteen. Henna kertoo, että Kastellin

”Ehjää ei kannata korjata.”

lukion arkinen toimintakulttuuri ja -käytänteet sekä esimerkiksi lukuvuoden juhlavien huippuhetkien järjestelyt ovat vuosien saatossa hoituneet timanttisen toimiviksi.

Tilannetaajua, kompromissikykyä, toisten huomioimista, ystävällistä vuorovaikutusta ja ymmärrystä yhteisestä hyvästä tietysti vaaditaan ihan meiltä jokaiselta Kastellin myönteisen ja kannustavan ilmapiirin luomiseksi.

Kastellin lukion oppilaat ovat tavoitteellisia, joskus uupumukseen asti, mistä Henna kertoo kantavansa huolta. Hän toivoo, että jatkossa hänellä olisi vielä nykyistä enemmän mahdollisuuksia kohdata opiskelijoita lukioarjessa.

”En koe, että Kastellissa mikään varsinaisesti prakaisi. Kouluarki sujuu erittäin hyvin ja moni toimintamalli on hioutunut vuosien varrella toimivaksi ja tarkoituksenmukaiseksi. Muutoksia ei tarvitse tehdä muutoksien vuoksi, mutta siltikään ei tarvitse ajatella, ettei mitään tarvitsisi tehdä”, Jani kertoo.

Yhteensä lähes tuhannen opiskelijan ja henkilöstön kokoisessa lukioyhteisössä sattuu ja tapahtuu monenlaisia tilanteita, joten on ymmärrettävää, että ihan aina kaikki ei mene kuin Strömsössä.

Parasta Meidän Kastellissa

”Parasta ovat ilman muuta ihmiset. Meillä on mukavia opiskelijoita ja opettajat, valmentajat ja muu henkilökunta ovat huippuammattilaisia omilla aloillaan. Koulumme ilmapiirissä näkyy tietynlainen motivoituneisuus ja into opiskella ja tehdä töitä. Opiskelua myös tuetaan monella tavalla, joka kertoo henkilökunnan sitoutumisesta työhönsä”, Jani listaa plussia.

Henna nostaa esiin opettajien suuren innostuneisuuden ja innovatiivisuuden, joka näkyy opetuksen kehittämisorientaationa sekä erilaisina käytännön tempauksina, aktiviteetteina ja opetuskokeiluina.

Hän kertookin, että jos olisi itse lukiolainen, niin valitsisi ehdottomasti opinahjokseen Kastellin lukion.

Henna nostaa esiin myös Kastellin lukion opiskelijakunnan hallituksen, jossa on mukana aikaansaavia ja päteviä opiskelijoita, jotka järjestävät aktiivisesti monenlaista toimintaa.

Esiin nousevat myös muun muassa uudenlaiset, terveet ja toimivat työskentelytilat, hyvät kouluruoka ja pätevä IT-tuki.

Tänäkin keväänä taapaamme riemuylöoppilaita, jotka lakitettiin 50 vuotta sitten Kastellin tai Karjasillan lukiossa. Joukko vuoden 1972 ylioppilaita piipahti viime keväänä katsomassa, millainen meno nykyisessä Kastellissa on.

Wanhhat ja vielä vanhemmat

Tänä keväänä saimme todeta, että perinteetkin muuttuvat. Ensimmäistä kertaa lukion wanhhat eivät enää päässeet pyörähtelemään Oulu-hallin suur-tapahtumassa.

Kastellin lukiolaisilla ei tullut kuitenkaan tanssin riemusta puutetta. Meillä on loistava A-sali, jonne tyylikkäätkä pukuja ja askelkuvioita tulivat vuorollaan ihailemaan vanhemmat ja läheiset, päiväkodin väki, ala- ja yläkoulun porukat ja tietysti oman lukion opiskelijat ja henkilökunta.

Mukavaa uutta oli sekin, että muutama pari vieraili päivän aikana OYSin lasten ja nuorten osastolla.

Torstain kenraaleissa ei ehkä vielä aavistettu, miltä tuntuu, kun tanssijalkoja tarvitaan aamusta iltaan. Kaikki sujui sutjakkaasti, katsojat nauttivat ja etenkin Abban rytmit saivat tunnelman kohoamaan. Kiitos ohjaajille!

Riemuylioppilaat kävivät

Kastellin uusi lukio täyttää tänä vuonna kymmenen vuotta, mutta historian kirjoissa elävät myös entinen Kastelli ja Karjasilta.

Vanhan Kastellin riemuylöoppilaat, jotka olivat saaneet valkolakkinsa 50 vuotta sitten keväällä 1972, kokoon-tuivat muistelemaan vanhoja ja tulivat porukalla pistäytymään koulullakin.

Joukossa oli muun muassa **Matti Heikura**, joka ryhtyi lukiokavereiden-sa kanssa Osukia tekemään. Tätä arvokasta perinnettä jatkavat vuoro-s-taan tämän numeron toimittajat.

? Tee Osukin testi: ? Ketä opettajaa ? muistutat? ?

Osukki haastatteli viittä opettajaa kysymällä heiltä itseä koskevia kysymyksiä. Testaa hauskan testin avulla, kuka mysteeriopettajista olet! Vastauksesi perusteella saat yhden pisteen kyseisen kirjaimen kohdalle. Lopussa laske yhteen saamasi tulos ja olet opettaja, jonka kirjaimia sait eniten! Tuloksen näet sivulta 29.

Mikä on lempiruokasi?

- a Kaikki äidin tekemät
- b Kaalikääryleet
- c Bigos
- d Pitsa
- e Lasagne

Mikä on mielestäsi kivoin juhlaperinne?

- a Persoonalliset juhlapuheet ja kuohuva
- b YO-juhlat
- c Joululahjojen antaminen
- d Kaikki jouluun liittyvät perinteet
- e Joulupuuron tekeminen

Mikä on lempieläimesi?

- a Kissa
- b Kissa ja valas
- c Koira
- d Mangusti
- e Gibboni

Mikä on urheilulaji, josta et pidä?

- a Frisbeegolf
- b Hiihto
- c Suunnistus
- d Telinevoimistelu
- e Härkätaistelu

Mitä elokuvaa voisit katsoa yhä uudelleen?

- a Uuno Turhapuro
- b Kaurismäen elokuvat
- c Paluu tulevaisuuteen -trilogia, Sinulle on postia, JFK
- avoin tapaus
- d lapsuuden Disney-klassikoita
- e Rush Hour

Jos voittaisit lotossa, mitä tekisit rahoilla?

- a Ostaisin kesämökin
- b Rakennuttaisin halpoja asuntoja pienituloisille
- c Eläisin niillä
- d Lähtisin pitkälle lomalle ja ostaisin kesämökin
- e Matkustelisin

Minne haluaisit matkustaa kaikista eniten?

- a Aikakoneella menneisyyteen lapsuuden jouluihin ja kesälomiin
- b New York
- c Malediivit, Italia ja Ranska
- d Sveitsi
- e Japani

Mikä on mielestäsi hienoin suomenkielinen sana?

- a Auer
- b Illalla
- c Koti
- d Usva
- e Eehänseolikutehä

Jos saisit viettää yhden julkkiksen kanssa päivän, kuka se olisi?

- a Jussi Vatanen
- b Paleface
- c Kekkonen tai kuningatar Elisabet II
- d Ismo Leikola
- e Alain Morales

Jos olisit kukka, mikä kukka olisit?

- a Kurjenpolvi
- b Iris
- c Daalia
- d Päivänkakkara
- e Orkidea

Jos et ryhtyisi opettajaksi, mitä työtä tekisit?

- a Arkkitehti tai sisustussuunnittelija
- b Valmistaisin ruokaa
- c Asianajaja
- d Insinööri
- e Teollinen muotoilija

On sateinen keskiviikkoilta. Olemme hetki sitten saapuneet Vaasaan junalla ja majoittuneet Kristillisen kansanopiston hostelliin. Huoneen ikkunasta näkyy puisto, pieni huvivenesatama ja Vaasan vankilan korkea tiilimuuri piikkilankoineen ja valvontakameroineen. Tunnelma on jännittänyt.

Odotamme innokkaina tulevia päiviä, erityisesti satelliittimme laukaisua, mutta se aiheuttaa myös huolta. Koko järjestelmän toimintaa ei ole ehditty testata vielä kertaakaan. Laukaisuvuoromme olisi säiden sallissa perjantaina aamupäivällä.

Projektin toteutus oli jäänyt hieman viime tippaan, kuten aina, ja kaikki oli epävarmaa. Oletamme, että muilla joukkueilla olisi paljon hienommat rakennelmat, joita he ovat pitkäjänteisesti testanneet ja hioneet paremmiksi.

Motivaatio saada satelliittimme toimivaksi on kuitenkin kova – olisihan se noloa, jos meillä ei olisi mitään laukaisukelpoista viritelmää perjantaihin mennessä. Töitä on siis pakko tehdä, ja niin kokoonnumme koko seitsemän hengen tiimin voimin huoneeseen 305. Vain Tommi vetäytyy yöpuulle.

Viimeistelemme esitelmiä, juotamme hyppylankoja ja kirjoitamme koodia. Ongelmia ratkaistaan ja työt etenevät mukavasti, mutta hieman ennen kello yhtä katastrofi iskee. Säteilymittarin kiinnityksiä tarkastellessa yleismittarin anturi pääsee hipaisemaan yhtä aikaa korkeajännitteistä osaa ja kommunikaatioväylää. Kuuuu pieni särähdyks ja näemme valokaaren hyppäävän kommunikaatioväylään.

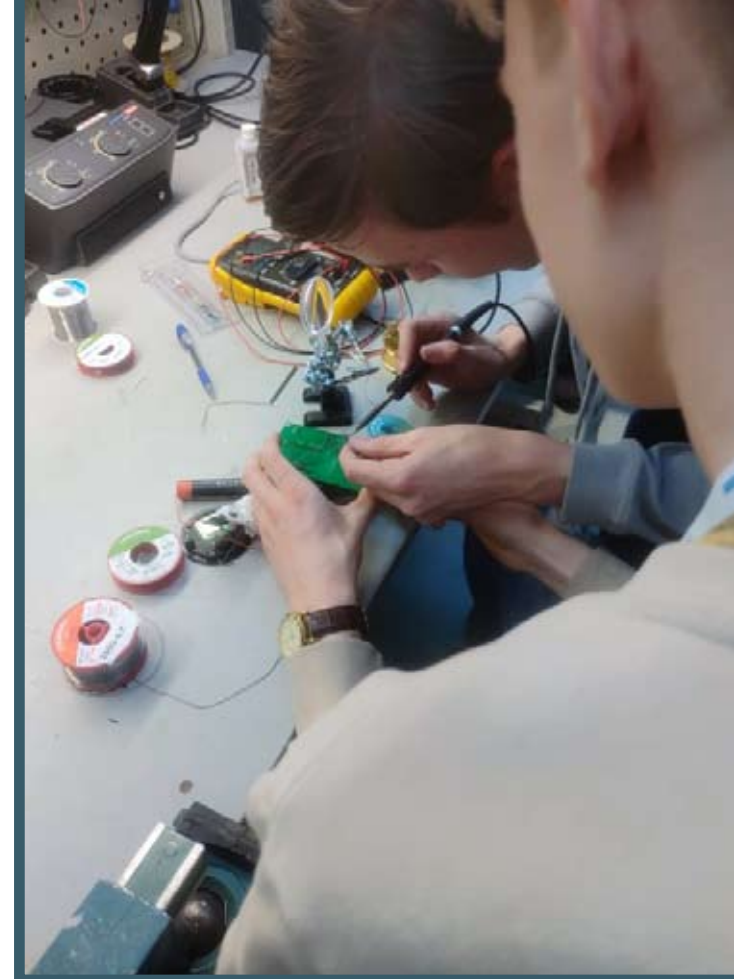
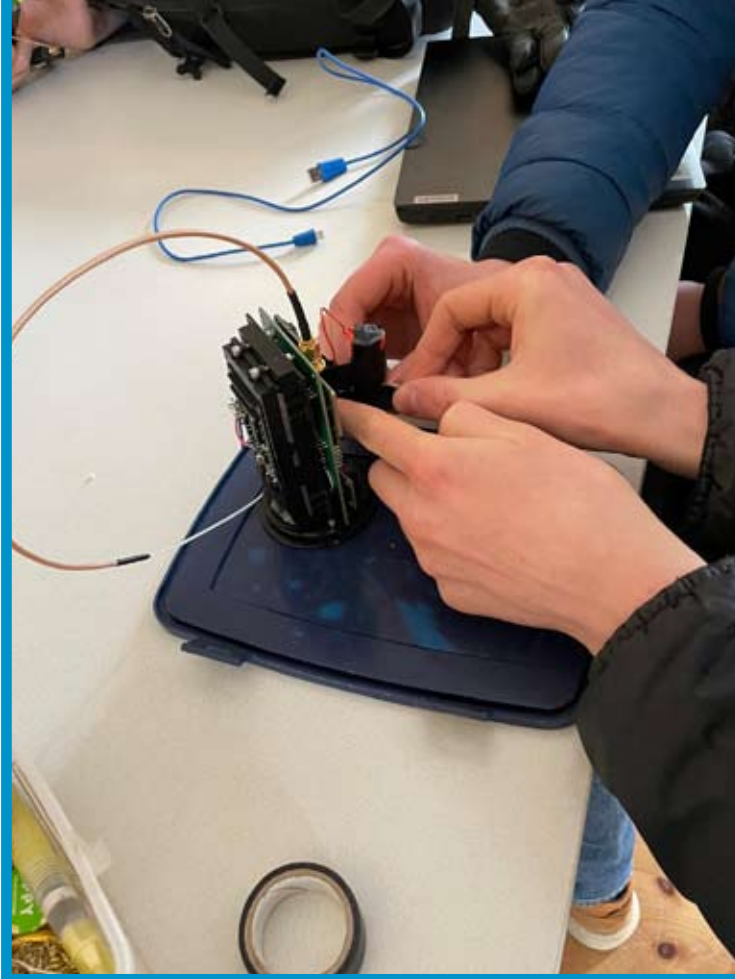
Huoneeseen laskee syvä hiljaisuus, joka pian kuitenkin rikkoutuu huolestuneesta naurusta. Olemme juuri menettäneet kaikki muut mittarit paitsi lämpötilan ja GPS-sijainnin.

Jos tilanteemme vaikutti aiemmin huonolta, nyt se on suorastaan epätoivoinen. Päätämme mennä nukkumaan, ja yrittää miettiä ratkaisua seuraavana aamuna.

Olemme CanSat-kilpailussa Vaasassa, jossa suomalaisista lukiolaisista ja yläastelaisista koostuvat joukkueet kilpailevat tölkkisatelliittien rakentamisesta. Kaikille satelliiteille on määrätty yhteinen ensisijainen tehtävä: mitata ilmanpainetta ja lämpötilaa, lähettää mitattu data radiolla maa-asemalle ja pudota sallitulla nopeudella maahan.

Arvioinnin kohteena on tämän onnistumisen lisäksi joukkueiden itse valitsema toissijainen tehtävä. Siitä arvioidaan tehtävän tieteellistä arvoa sekä teknistä toteutusta. Lisäksi kilpailutapahtuman aikana pidettävät esitelmat ja projektin medianäkyvyys vaikuttavat pisteisiin.

Kilpailussa satelliitit ammutaan valmiilla pienoiskivertä noin kilometrin korkeuteen, josta ne putoavat tyypillisesti laskuvarjon hidastamana.

TO DEL LIS TA RA KET TI TIE DET TÄ

Syksyn alussa olimme ilmoittautuneet FY18-kurssille, johon itse kilpailukin kuului. Kahdeksasta osallistujasta oli muodostettu kaksi kilpailevaa joukkuetta, joista kilpailun järjestäjä valitsi ilmoittautumisessa esitetyn projektisuunnitelman perusteella paremman joukkueen.

Toisella joukkueista oli ideana kuvata tölkin pudotessa videota ja rakentaa videosta neuroverkon avulla 3D-malli laskeutumisympäristöstä. Toisen joukkueen idea taas oli rakentaa säteilymittari tuikemuovin avulla ja pyrkiä todistamaan kosmisen taustasäteilyn olemassaolon sen avulla. Tuikemuovi on materiaali, joka reagoi ionisoivaan säteilyyn tuottamalla näkyvää valoa.

Tammikuun lopussa saimme vihdoin tietää, että säteilyn mittausta oli voittajaidea ja iloisenä yllätyksen saimme myös luvan yhdistyä yhdeksi joukkueeksi. Kaikki siis pääsisivät kisaamaan.

Tietoa kilpailun pääsevistä joukkueista oli odotettu kauan. Tänä aikana kumpikaan projekti ei ollut juuri edennyt: projektin tulevaisuus oli epävarmaa, mikä söi motivaatiota. Kilpailuun oli hieman päälle kaksi kuu-

kautta aikaa, ja tehtävää oli vielä paljon.

Työ jatkui. Satelliittia varten suunnittelimme ja tilasimme piirilevyn, johon komponentit voitaisiin juottaa, tulostimme 3D-tulostimella muovikuoren, ompelimme laskuvarjon ja rakensimme antennin, jolla data voidaan vastaanottaa. Järjestelmämme kykeni mittamaan, lämpötilaa, ilmanpainetta, kiihtyvyyttä, GPS-sijaintia ja -korkeutta ja tietenkin säteilyä. Nämä tiedot lähetettäisiin radiotaajuuksilla maa-asemalle ja tallennettaisiin varalta muistikortille.

Kun Vaasassa koittaa torstai, päivän aluksi esitellään tapahtumaa ja joukkueet ja tutustutaan Vaasan yliopiston ja Vaasan ammattikorkeakoulun yhteiseen koulutus ja tutkimuslaboratorioon Technobotniaan.

Kävellessä sisään rakennukseen tullaan saliin, joka on täynnä siistejä härpäkkeitä: robottikäsiä, valtavia 3D-tulostimia ja työpisteitä kaikenlaiseen elektroniikka- ja tietotekniikkavärkkäämiseen. Toisella puolella rakennusta on perinteisempiä koulutiloja, joista

jokaiselle joukkueelle jaetaan työpisteet satelliittien viimeistelyä varten.

Satelliittimme tilanne on kuitenkin erittäin huono, joten käytämme työn parissa kaiken saatavilla olevan ajan, minkä esitelmiltä ja ruokailulta ehdimme. Aamupäivällä saamme selville, että ainoastaan yksi komponentti on täysin rikki ja muiden ongelmien pitäisi ratketa vain pienillä muutoksilla. Kuin ihmeen kaupalla tämä kyseinen paine- ja kiihtyvyyttämittari on ainoa komponentti, joita meillä on varakappale mukana.

Juotoksien poistaminen tuottaa kuitenkin lisää haasteita ja uusia ongelmia. Olo on ajoittain suorastaan toivoton.

Usko satelliittimme valmistumiseen kasvaa vaikeuksien väistyessä, mutta vuorokauden tunnit meinaavat loppua kesken. Kello on jo lähes seitsemän ja meidän on pakko pitää tuomaristolle lähtöä edeltävä esitelmä, jossa kerromme tarkemmin käyttämästämme teknologiasta.

Tuomme punnittavaksi epämääräisen läjän komponentteja, johtoja ja kuorenpaloja, sillä purkin kunto ei mahdollista sen kokoamista. Ytimekäs kymmenen minuutin esitelmämme ei ole kovin selkeä, koska emme ehtineet harjoitella yhtään. Monet meistä näkevät oman diansa ensimmäistä kertaa esittäessään niitä.

Tuomarien reaktioista päätellen menetämme ammattimaisuuspisteitä, mutta he antavat myös hyviä neuvoja ja parannusehdotuksia.

Olemme kuulemma hauskin tiimi.

Bussikyyti takaisin hostellille lähtee puoli kahdeksalta, joten työt jatkuvat taas huoneessa 305. Tällä kertaa yritämme olla varovaisempia. Laukaisuvuoromme on heti perjantaina aamusta, joten tänä yönä ei yksinkertaisesti mennä nukkumaan ennen kuin kaikki toimii.

Uusia ongelmia ei onneksi ilmene, mutta vanhojen ratkomisessakin on hommia. Kahden aikoihin kaikki muu näyttää toimivan, mutta muistikorttia emme ole saaneet toimimaan. Päätämme luottaa siihen, että radioyhteydet toimivat ja unohtaa muistikortin.

Suurin osa tiimistä lähtee nukkumaan, mutta sitkeimmät kolme jäävät vielä sovittamaan kuoria paikalle ja varmistamaan, että kaikki toimii myös silloin, kun purkki on koottu. Hetkiä vierii tämänkin kanssa, mutta lopulta olemme tyytyväisiä ja valmiita lopettamaan.

Yön viimeinen testimittaus alkoi vartin yli kolme.

Oik. Olemme kokoamassa purkkia lähtövalmiiksi laukaisupaikalla. Vasemmassa reunassa näkyy tuikemuovin kotelo. Keskellä näkyy piirilevy, jolle komponentit on kiinnitetty. Radiomodulista lähtee lanka-antenni, jolla dataa lähetetään purkista. Piirilevyn oikealle on akku. Tämän kaiken ympärille ruuvataan kuoret. (Kuva Joel Ventola)

Vas. Pääsimme käyttämään Technobotnian poistajuottoasemaa, jotta saisimme irrotettua rikkiäiset komponentit piirilevyltämme. Oli vähän eri tason laitteet kuin oma parin kymmenen kolvi. Kuvassa juotetaan jo uutta komponenttia edellisen tilalle. (Kuva Jon Antoniac)

Satelliitti on lastattu kyytiin ja olemme siirtymässä laukaisutelinettä kohti. Jännitys on korkeimmillaan.

On perjantaiamu. Olemme Vaasan liepeille Söderfjärdenin peltoalueeksi muutetun törmäyskraatterin keskellä sijaitsevan vierailukeskus Meteoriihen tiloissa pakkaamassa satelliittiamme rakettiin. Söderfjärden on halkaisijaltaan noin kuusikilometrinen pyöreä tasainen maa-alue, joka on kuivattu 1900-luvulla maanviljelyskäyttöön. Osa alueesta on edelleen merenpinnan alapuolella.

Suuri aukea alue on täydellinen rakettienlaukaisupaikka. Tunnelma tiivistyy. Pian koittaisi hetki, johon koko projektimme huipentuu. Sen odottaminen on tuottanut välillä innostusta ja välillä tuskaa – aina sen mukaan, kuinka paljon meillä on riittänyt uskoa satelliittimme toimivuuteen.

Lentomme on yksi kisan parhaiten onnistuneista pienistä vahingoista huolimatta.

Takaisin Technobotnialle päästyämme tajuaamme, että meillä on oikeasti mahdollisuus voittaa kisa, vaikka vielä vain vuorokausi sitten tilanteemme näytti epätoivoiselta.

Voiton hämmötys tuo motivaatiota ja alamme tehdä mahdollisimman hiottua ja kattavaa loppuesitystä ja tarkkaa data-analyysiä. Piirrämme kuvaajia, johdamme datasta lisää tietoa, kuten paineesta korkeuden ja mitatusta kiihtyvyydestä purkin asennon. Teemme myös näiden tietojen pohjalta 3D-animaation satelliitin lennosta.

Kunnianhimoisen esitelmän valmisteluun kuuluu yllättäen loppuperjantain ja koko lauantain jokainen vapaa tunti, jolloin ei muuta ohjelmaa ole. Perjantaina maltamme menä hieman aiemmin nukkumaan, mutta esitelmämme harjoittelu venyy lauantai-iltana yhteen asti. Onneksi kisajärjestäjän puolesta on tarjolla mielenkiintoista ohjelmaa, joka houkuttaa pitämään välillä taukoa.

Väsytys alkaa kylläkin painaa sen verran, että luentoihin keskittymisestä ei meinaa tulla juuri mitään.

Toisillakin joukkueilla on mielenkiintoisia esityksiä ja vaikuttavia projekteja. Pahimmat vastukset ovat arviomme mukaan maastoa tarkkaileva kamera, "streamereiden" eli pitkien kangassuikaleiden käyttäminen laskuvarjon sijasta purkin hidastamiseen, ja ilmansaasteiden sekä alailmakehän otsonin mitta-

us. Sunnuntaiamun loppuesityksessä puramme tuloksiamme. Emme havainneet merkittävää korrelaatiota säteilyn ja korkeuden välillä. Mittaukset vastasivat kuitenkin odotuksiamme. Kilometrin korkeudella kosmisen taustasäteilyn vaikutus ei näy merkittävästi, mutta voimme olettaa, että ilman sitä havaitun säteilyn määrä olisi laskenut enemmän.

Kilpailun päätteeksi palkintoja jaetaan useissa eri kategorioissa, mutta koko kisan voiton vie Deus Radiorum, joksi me kisajoukkueitamme nimitämme. VOITTO KOTIIN!

CanSat-kilpailu oli kokonaisuutena erittäin mielenkiintoinen ja palkitseva kokemus. Opimme kaikki varmasti jotain uutta ja monien meistä tulevaisuuden opiskelusuunnitelmat vahvistuivat. Kiitos Tommille tämän uskomattoman elämyksen mahdollistamisesta. Toivottavasti intoa riittää tämän järjestämiseen myös tuleville sukupolville.

Koettelemus ei kuitenkaan ole vielä täysin ohi. Kesällä matkaamme palkintona kisan voitosta Alankomaihin Euroopan avaruusjärjestön tapahtumaan, johon kokoontuu kaikkien Euroopan valtioiden kansallisten CanSat-kilpailuiden voittajat. Tapahtumassa pääsemme tutustumaan ESA:n teknologiakeskukseen ja osallistumme posterisessioon, jossa voittajajoukkueet esittelevät saavutuksiaan.

Kastellin joukkueessa: Jon Antoniac, Pyry Björk, Eeli Heikkilä, Enni Heikkilä, Joona Leinonen, Aaro Takala, Joel Ventola ja Elias Ylikorkala. Ohjaajana Tommi Koivisto.

Tunnelma on huipussa (lähes) onnistuneen laukaisun jälkeen. Purkin kuori halkesi maahanlaskussa kahtia, mutta järjestelmät selvisivät iskusta. Kaikki mittaukset onnistuivat, mutta GPS-moduuli ei onnistunut jostain syystä paikantamaan sijaintia lennon aikana. Onneksi purkki putosi läheiseen ojaan, eikä sen löytäminen tuottanut ongelmia.

(Aukeaman kuvat Jan Holmgård. Kiitos!)

5... 4... 3... 2... 1... 0
Se toimii.
Se toimii!

Jos vaikeuksia ei vielä ollut ilmaantunut tarpeeksi, vastaan tuli vielä yksi: ulkoilma oli niin kylmä, että mitausdataa tallentava läppäri ei meinannut toimia. Onneksi järjestäjät päästivät meidät Teslaan lämmittämään ja lataamaan laitteita.

Onko Deus Radiorum voittaja?

Auringon kaupungissa

Kaikki ei aina suju aivan suunnitelmien mukaan. Olin jo vuosia sitten päättänyt, että kun olisin riittävän vanha, lähtisin vuosivaihtoon ulkomaille, oppisin uuden kielen ja kokisin jotakin sellaista, mitä voisin muistella loppuelämäni ajan. Kaikki paperit oli jo allekirjoitettu, rokotteet hoidettu ja matkalaukku ostettu matkaa varten. Sitten tuli korona, ja yli kymmenen vuoden ajan suunnittelemani unelma haihtui savuna ilmaan.

Teksti ja kuvat:

LOTTA KAIKKONEN

Kun viime kesänä astuin lentokoneesta Brasilian maaperälle ja kävelin terminaalin käytäviä pitkin jännittyneenä tapaamaan uutta perhettäni, oloni oli hieman epätodellinen. Viiden viikon kesävaihto ei tietysti olisi sama asia kuin kokonainen vuosi, enkä osannut sanoa portugalkiksi juuri muuta kuin "bom dia" ja "obrigada", mutta olin enemmän kuin kiitollinen tästä saamastani uudesta mahdollisuudesta. Ainakin pääsisin nyt tutustumaan hyvin erilaiseen kulttuuriin, eikä päiväntasaajan lähettyvillä sijaitseva Natal ollut muutenkaan hassumpi paikka kesäloman viettoon.

Pääsin heti mukaan isäntäperheeni arkeen, ja he yrittivät monin tavoin saada minut tuntemaan oloni kotoisaksi. Pakko myöntää, että oli hieman haasteellista yrittää kommunikoida heidän kanssaan ilman yhteistä kieltä, mutta onneksi host-siskoni **Letícia** oli opiskellut jonkin verran englantia ja pystyi kääntämään puhettani myös muille perheenjäsenille. Jos kielitaito ja eleet eivät riittäneet saamaan viestiä perille, otettiin Google kääntäjät esille.

Aina löytyi jokin keino tulla ymmärretyksi, ja olin itse melko yllättynyt siitä, että sopeuduin vieraskieliseen ympäristöön niin nopeasti.

Juhlhumussa

Ensimmäisen viikon ajan olimme "talvilomalla". Sain pian huomata, että brasilialaisten lomaviettoon kuului olennaisena osana juhliminen ja olinkin heti saapumistani seuraavana iltana syntymäpäiväjuhilla, joille osallistui karkeasti arvioiden vähintään viitisenkymmentä vierasta.

Seuraavana yönä pistettiin vielä paremmaksi. Osallistuimme Letician ja toisen host-siskoni **Livian** kanssa perinteiseen São João -juhlaan, jossa oli mukana sadoittain tyypillisiin värikkäisiin kukka- ja ruutukuviisiin asuihin pukeutuneita brasilialaisteinejä. Paikalla oli livebändi sekä tanssijoita, ja musiikki oli niin kovalla, että korvani soivat vielä kaksi päivää tuon tapahtuman jälkeen.

En tule koskaan unohtamaan erään **Júlia**-nimisen tytön 16-vuotissyntymäpäiviä, joilla myös kävimme tuon samaisen viikon aikana. Juhlapaikka olisi sopinut hyvin jopa häiden järjestämiseen, vieraita oli varmaan ainakin satakunta ja henkilökuntaakin vajaan parinkymmenen ihmisen verran. Vieraiden viihdyttämisestä huolehtivat DJ sekä livebändi ja tanssijat, ja kaksi baarimikkoa toteutti tiuhaan tahtiin juhlijoiden tilauksia. Suurin osa vieraista oli alaikäisiä, mutta lakien noudattamista ei selvästikään Brasiliassa otettu kovin vakavasti.

Koulun penkillä

Olin oikeastaan aika innoissani, kun loma viimein loppui ja pääsimme kouluun. Aamuviiteen asti venyneet

yöt alkoivat vaatia veronsa, ja oli mukavaa palata taas normaaliin päivärutmiin.

Tavallisena kouluaamuna heräsin puoli kuudelta, puin ylleni koulupukuun kuuluvan valkoisen T-paidan ja söin aamiaiseksi esimerkiksi couscousia, hedelmiä tai tapiokaa. Kahdeksanpaikkainen koulutaksi haki minut ja Letician puoli seitsemältä asuintalomme oven edestä ja poimi matkan varrelta mukaan myös muutama muun oppilaan, joiden kanssa menimme yhdessä kouluun.

CEI (centro de educação integrada) on Kastellin kokoinen yksityiskoulu, jossa käy oppilaita aivan pienistä päiväkotilaisista lukioon asti. Eron suomalaiseseen kouluun huomasi jo heti sisäänkäynnillä: ovien vieressä seisovat vahdit tervehtivät saapuvia opiskelijoita, ja ovien jälkeen täytyi kulkea läpi sormenjälkitunnistimella avautuvista porteista. Käytännössä kaikki tulivat kouluun autolla, eikä minkäänlaisille pyörille tai mopolle ollut parkkipaikkokajaan.

Myös opiskeluilmapiiri oli hieman erilainen. Oppilaat juttelivat keskenään tuntien aikana – usein hyvin äänekkäästi – ja riippui paljon opettajasta, miten hyvin oppilaat jaksoivat keskittyä opetukseen. Joskus minusta tuntui kuin olisin tullut lukion sijasta ala-asteelle, kun luokkakaverini kesken tunnin rullailivat pulpettiensa kanssa luokan takaosaan ja joko olivat puhelimillaan tai juoruilivat keskenään viimeisimmistä jännittävistä tapahtumista.

Toisaalta koulussa oli myös yllättävän paljon samankaltaisuuksia suomalaiseen koulujärjestelmään verrattuna. Opiskeltavat aineet ja opetuksen sisältö poikkesivat meidän omasta opetussuunnitelmastamme yllättävän vähän, ja koska tieteen kieli tuntuu olevan kaikkialla melko samankaltainen, ymmärsin opetuksesta hämmästyttävän paljon heikosta kielitaidostani huolimatta. Virus oli virus portugalkisikin, ja matematiikan kaavat näyttivät ihan samalta kaikilla kielillä esitettyinä.

Sain myös huomata, että brasilialaiset ovat todella intohimoisia penkkiurheilun ystäviä. Kun naisten jalkapallomaajoukkueella oli MM-kisojen pudotuspeli, ke-

nelläkään ei ollut tavallisia oppitunteja, vaan niin opettajat kuin oppilaatkin seurasivat jännitysnäytelmää luokissa olevilta suurilta näyttöiltä keltaisiin pelipaitoihin pukeutuneina.

Kun ihmettelin tätä, minulle kerrottiin, että tämä oli vielä pientä miesten MM-turnauksen aikaan verrattuna. Silloin jalkapallon pelin sattuessa oppituntien päälle oppilaat saavat kuulemma lähteä kotiin, ja suurin osa kauposta on kiinni, sillä myös työntekijät ovat katso-massa jalkapalloa. Ainoastaan ravintolat ovat auki, sillä täytyyhän olla jokin paikka, jonne pelejä voi mennä katsomaan.

Rannoilla ja ruokapöydissä

Ehdin minä viiden viikon aikana tehdä muutakin kuin vain istua koulunpenkillä. Kävimme useita kertoja Natalin suurilla hiekkarannoilla, ja minä ilmoittau-duin surffauskurssille, jonne aina välillä livistin Letícian läh-tiessä kouluun.

Lisäksi teimme isäntäperheeni kanssa muutaman matkan hieman kauemmaksi, ja pääsin ihastelemaan vuoristaisen Serra de São Benton henkeäsalpaavan upeita maisemia sekä pienemmän Pipa-nimisen kau-

pungin sokkeloisia katuja ja jylhiin rantakallioihin rik-koutuvia aaltoja. Suosikkini oli eräs Pipassa sijainnut puutarha, jossa oli valtaisa määrä erilaisia kasveja ja josta avautui aivan mielettömän kaunis näkymä Atlan-tin valtamerelle.

Vaihtojärjestöni NVA (nuorisovaihtoasiamies) **Dala-diana** oli ihanan aktiivinen ja järjesti minulle ja muil-le vaihtareille vähän ohjelmaa. Kävin hänen perheensä kanssa kerran lounaalla, ja hän varasi minulle ja kah-delle turkkilaiselle vaihtarille, **Ilaylle** ja **Neslihanille**, suppailutunnin, jonne menimme yhdessä. Ilay asui niin lähellä minua, että ehdin tavata häntä muutenkin ues-ti, ja hänenkin perheensä vei minut kertaalleen ravinto-olaan. Ilayn isäntäperheessä kaikki puhuivat englan-tia, ja olikin välillä helpotus päästä puhumaan jonkun kanssa hieman sujuvammin.

Suomi maailman kartalle

Yksi matkan jännittävimmistä tapahtumista oli vaih-tojärjestöni kuuluvan klubin järjestämä tapaaminen, johon osallistui klubin jäsenten lisäksi täällä kesävaih-dossa olevia nuoria Australiasta, Belgiasta, Kanadasta ja Saksasta. Kaikkien vaihtareiden oli pitänyt valmis-

tella esitelmä kotimaastaan ja tehdä tarjottavaksi jota-kin perinteistä ruokaa muiden maisteltavaksi. Sinä il-tana oli minun, Ilayn ja Neslihanin vuoro esitellä omat maamme muille.

En ollut koskaan pitänyt esitelmää englanniksi, joten jo pelkästään se olisi tuottanut riittävästi jännitystä, mutta kaiken lisäksi eräs mies tulkki jatkuvasti pu-hettani portugaliksi ja keskeytti minut muutaman lau-seen välein. Parikymmentä minuuttia kestänyt esitys sujui kuitenkin loppujen lopuksi aika hyvin, ja sen jäl-keen sain tarjoilla kaikille itse leipomiani korvapuus-teja.

See you in Finland!

Jossain vaiheessa koitti sekin päivä, kun minun oli vii-mein alettava pakkaamaan tavaroitani. Isäntäperheeni isä **Benvenuto** oli ostanut minulle niin paljon tuliaisia kotiin vietäväksi, etteivät kaikki meinanneet mahtua matkalaukkuuni. Muutama tavara piti jättää matkas-ta, ja jouduin tarkkaan punnitsemaan matkalaukkuni, mutta sain sen lopulta sopimaan lentoyhtiön määrittä-miin painorajoihin.

Lähtöpäivänä lentokentälle ajaessamme katselin

Brasilian yhteiskuntaluokkien vastakkainasettelu näkyi Natalin katukuvassa. Varakkaamman väen kerrostaloja ympäröivät piik-kilanka-aidat rajasivat ulos pienemmät tiilitalot ja favelat, joi-hin ei ollut menemistä varsinkaan pimeän aikaan. Vaikka Natal on moniin suurempiin kaupunkiin verrattuna turvallinen, en saanut koskaan mennä ulos yksin. Kaikkialle liikuttiin autolla, ja tulimmekin yleensä koulusta kotiin Überin kyydillä. Omasta ik-kunastani sain katsella autojen huristelevan ohi pitkin pölyisiä katuja, ja aina kuuden aikaan aurinko hävisi korkeiden raken-nusten taakse pimeän laskeutuessa kaupungin ylle.

ulos auton ikkunasta ja yritin vielä painaa mieleeni kuvan Natalin kaduista ja Atlantille aukeavasta meri-maisemasta, jotka näkisin nyt ehkä viimeisen kerran. Hyvästejä jättäessämme oloni oli haikea, mutta myös kiitollinen ja onnellinen, sillä vastoinkäymisistä huoli-matta olin päässyt toteuttamaan pitkäaikaisen haavee-ni ja elämään hetken ajan aivan toisenlaisen kulttuurin parissa.

Eivätkä hyvästit olleet kaikkien osalta aivan lopulliset – vaihtoon kuuluu olennaisena osana vastavuoroisuus. Joulukuussa näimme jälleen Letícian kanssa uudestaan, kun oli hänen vuoronsa tulla tutustumaan Suomeen. Sellaiselle ihmiselle, jolle plus kaksikymmentä astetta on kylmä, Suomen talvi on melkoinen kokemus.

Diplomeilla taitoja hiomaan

MILENA STENUDD

Kastellin lukiossa voi tuoda omia erityistaitojaan esille ja suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa ja liikunnassa. Lukiolaisen kirjallisuussuorituksen on tarjolla. Diplomit antavat opiskelijalle tilaisuuden osoittaa omaa osaamistaan ja harrastuneisuuttaan. Ne täydentävät osaltaan päättötodistuksen osoittamaa osaamista.

Kuvataiteen lukiodiplomilla opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudesta kuvataiteessa. Opiskelija pääsee keskittymään rauhassa yhden teoksen tekemiseen ja vapauden valita oman tekniikan.

Kuvataiteen lukiodiplomissa opiskelija valitsee yhden opetushallituksen antamasta kuudesta tehtävästä ja toteuttaa sen opintojakson aikana. Tekniikka on vapaavalintainen. Tämän lisäksi tehdään portfolio, joka toimii ikään kuin tapauskertomuksena idean synnystä itsearviointiin. Portfoliossa on kuvia teoksen tekemisen ajalta ja sen voi tehdä vaihtoehtoisesti fyysisesti tai sähköisesti.

Diplomin suorittamiseen vaaditaan neljä suoritettua kuvataiteen opintojaksoa. Suorituksesta saa kaksi opintopistettä ja lukion päättötodistuksen liitteensä lukiodiplomitodistuksen.

Suorittajat ovat olleet aina tyytyväisiä ponnisteluhinsa. Diplomin suorituksen aikana aivot pääsevät töihin, materiaaleja täytyy testata ja prosessissa voi tulla tenkkapoo. Aina kuitenkin lopussa kiitos seisoo!

Oulun lukioiden diplomityöt ovat keväisin esillä Valvegalleriassa 14.2.–10.3. Kuvataiteen lukiodiplomista vastaa **Tiina Timlin**.

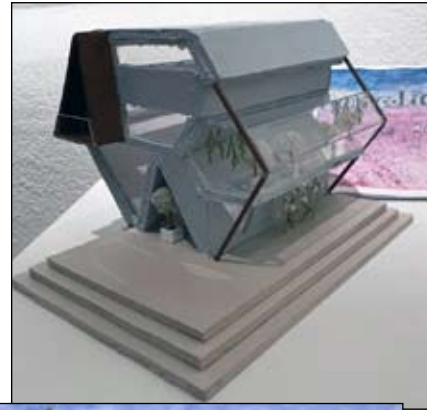
Musiikin lukiodiplomin suorittamiseen on kaksi mallia. Opiskelija voi koota näytesalkun lukioaikaisesta musiikkitoiminnasta. Yleensä näytesalkku sisältää osallistumisia musiikkiesityksiin koulun juhlissa ja mukaan liitetään esimerkiksi otteita näistä.

Toinen tapa suorituksella on jonkinlainen musiikkiprojekti ja siitä raportointi. Projekti sisältää seuraavia osa-alueita: laulaminen ja soittaminen, luova tuottaminen, kuten säveltäminen, soveltaminen ja improvisointi, taiteiden tai oppiaineiden välinen yhteistyö, musiikin kuuntelu ja analysointi, musiikista kirjoittaminen.

Kastellissa musiikin lukiodiplomia on enimmäkseen tehty musiikkiprojektin muodossa. Projekti voi esimerkiksi olla oman musiikin tekeminen. Oma kappale tehdään aivan alusta alkaen ja siihen kuuluu sanoitus- ja sävellysprosessi, sekä kappaleen äänittäminen ja miksaaminen.

Diplomin suorittamiseen vaaditaan neljä käytyä musiikin opintojaksoa. Sen suorittamisesta saa 2 opintopistettä ja lukiodiplomitodistuksen päättötodistuksen yhteydessä.

Kuvituksen lukiodiplomista kootaan keväisin yhteinen näyttely Valven galleriaan. Nämä työt syntyivät Kastellissa Nikoleta Mitsun käsissä.

Musiikin lukiodiplomitodistuksen päättötodistuksen yhteydessä. Musiikin diplomin merkitys on tekijälle suuri, koska siinä omaa tekemistä tulee tarkasteltua analyttisesti, joka johtaa useasti jonkinlaiseen oivallukseen omasta musiikillisesta identiteetistä.

Musiikin lukiodiplomista lisätietoja saa musiikin opettajilta **Mikko Kärkkäiseltä** ja **Vili Mäentaustalta**.

Lukion kirjallisuussuoritus tehdessä opiskelija pääsee tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuden maailmaan.

Lukion kirjallisuussuoritus tehdessä opiskelija lukee yhteensä kuusitoista kirjaa. Kirjat voi lukea tai kuunnella. Ne luetaan omassa tahdissa ja diplomi suoritetaan omien lukio-opintojen aikana. Kirjallisuussuorituslistalta löytyy kirjoja valittavaksi laajasti eri kirjaryhmistä, mutta myös listan ulkopuolelta on mahdollista lukea kirjoja opettajan kanssa sopimalla. Suoritus sovitaan opettajan kanssa. Itse olen suorittamassa kirjallisuussuoritusta ja se koostuu siitä, että luen kirjoja, jonka jälkeen käyn keskustelemassa niistä opettajan kanssa.

Kirjallisuussuorituksesta saa kaksi opintopistettä ja se arvioidaan suoritusmerkillä (S). Suorittaja saa lisäksi painetun diplomin suorituksesta päättötodistuksen yhteydessä.

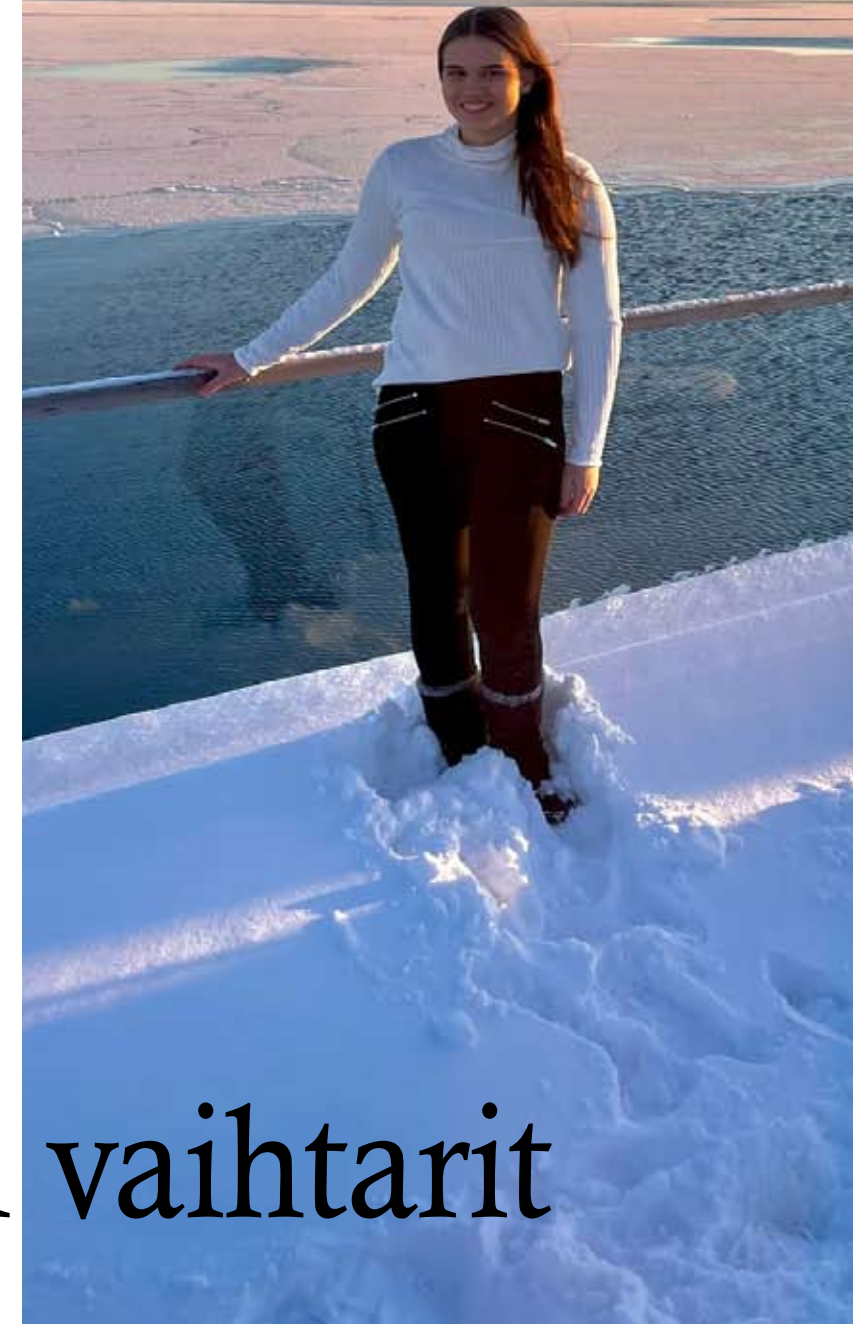
Kirjallisuussuorituksesta vastaa **Heini Orajarvi**.

Liikunnan lukiodiplomista emme saaneet tähän hätään tarkempia yksityiskohtia, mutta opiskelijat voivat kysyä lisätietoja suoraan **Harri Tapiolta**.

Kun Akane Kato päätti lähteä vaihtoon, hän ajatteli, että Japanin ulkopuolella tapaisi erilaisista taustoista tulevia ihmisiä, joilla on toisenlainen identiteetti. "Kenties löytäisin myös oman identiteettini. Halusin tietää, mitä muut nuoret ajattelevat, ja oppisin itsekin katsomaan asioita useammista näkökulmista. Yksi inspiraation lähde oli myös elokuva High School Musical. Kiinnostui nähdä, miten erilaista lukion käyminen voi olla toisessa maassa."

Letícia Gonçalves saapui Suomeen joulukuun puolivälissä ja viipyi täällä noin viiden viikon mittaisen "kesävaihtonsa" ajan. Auringon kaupungista saapuneelle brasilialaisnuorelle jo lumen näkeminen oli eksoottinen kokemus, ja vaihdon aikana Letícia sai varmasti huomata monen asian olevan hyvin toisenlainen kotimaahansa verrattuna.

Meidän vaihtarit

Akane Kato
Japanista

Olen sopeutunut suomalaisen kulttuuriin melko hyvin. Vei noin kuukauden tottua kylmään lämpötilaan. Saunakulttuuri oli toki uusi kokemus, mutta muuten meidän kulttuureissamme on myös paljon samaa. Ihmiset täällä ovat melko samanlaisia. Emme esimerkiksi juurikaan puhu tuntemattomille, mutta läheisten ystävien seurassa ihmiset saattavat olla hyvinkin puhe- liaita. Japanissa meillä on myös eräänlaisia kylpylöitä, joihin menemme yhdessä esimerkiksi perheenjäsen- ten kanssa, ja siellä me puhumme paljon. Tämä on ehkä hieman verrattavissa suomalaisen saunakulttuuriin.

Jouduin odottamaan oleskelulupaani kolmisen viiko- koa, ennen kuin pääsin Suomeen. Siihen mennessä koulu oli jo alkanut, ja oli aika jännittävää tulla Kastel- liin, kun en vielä tiennyt, miten asiat täällä toimivat.

Host-vanhempani olivat ystävällisiä ja järjestivät mi- nulle suomen opetusta sillä aikaa, kun odottelin oleske- luvuon saamista Japanissa. Harjoittelin suomea kolme kertaa viikossa host-äitini kanssa etäyhteydellä. Olen iloinen siitä, että hän aina auttaa minua ja selvittää kai- ken, kun tarvitsen apua.

Suurin haasteeni on ehdottomasti ollut kieli. Vaikka opiskelinkin jonkin verran suomea ennen kuin tulin kouluun, en aluksi ymmärtänyt yhtään mitään.

Nykyään pystyn jo ymmärtämään tuntien sisällön melko hyvin esimerkiksi sellaisissa aineissa kuin ke- mia ja matematiikka, ja reaaliaineiden oppitunneilta-

kin yleensä hahmotan pääasiat, mutta yksittäisten sa- nojen tai lauseiden ymmärtäminen on vaikeaa. Kieli- taitoni kehittyi kuitenkin koko ajan. Joskus on hieman surullista, kun haluaisin ymmärtää enemmän ja osal- listua paremmin keskusteluun, mutta se on haastavaa kielimuurin vuoksi.

Suomalainen koulujärjestelmä on täysin erilainen verrattuna japanilaiseen koulutusjärjestelmään. Japanis- sa koulupäivämme kestävät aina puoli yhdeksästä nel- jään, lukuvuosi on jaettu kahteen periodiin (huhtikuus- ta syyskuuhun ja syyskuusta maaliskuuhun), ja kaikilla opiskelijoilla on samat lukujärjestykset. Lukion kakko- sella voimme valita joko luonnontiede- tai reaaliaine- painotteisen linjan, mutta muuten meillä ei juuri ole mahdollisuutta vaikuttaa opiskeltaviin asioihin toisin kuin täällä Suomessa.

Koulupäivän jälkeen menemme kerhoihin, joista pää- semme kotiin noin seitsemän aikaan illalla. Itse olen osallistunut esimerkiksi englanti- ja kirjakerhoihin, mutta tarjolla on monia muitakin erilaisia aktiviteette- ja, kuten urheilua, taidetta ja musiikkia.

Kesälomamme kestää yhden kuukauden, minkä li- säksi meillä on joulun aikoihin talviloma, joka kestää kaksi viikkoa. Meillä on myös kuukauden mittainen ke- vätloma, mutta se ei ole virallisesti loma, koska silloin meidän täytyy opiskella kotona. Samaan aikaan pide- tään kolmannen vuosiluokan kokeet, jotka opiskelijat tekevät päästäkseen yliopistoon.

Monet japanilaiset ajattelevat, että suuri opiskelu- määrä ja pitkät opiskeluaikat ovat hyvä asia. Lomien li- säksi vapaa-aikaa on melko vähän, ja jos haluamme ta- vata kavereitamme, meidän pitäisi tehdä viikonlopun kotitehtävät nopeammin, jotta meille jäisi aikaa tavata sen jälkeen.

Jotkut ystävistäni opiskelevat melko paljon, esimer- kiksi viikonloppuisinkin jopa kahdeksan tuntia päivä- sä, ja arkisin he saattavat vielä mennä iltapäivän ker- hojen jälkeen iltakouluun, jossa opiskellaan vielä vä- hän yksityiskohtaisempia asioita. Minusta opiskelu on tärkeää, mutta ajattelen myös, ettei ole hyvä asia, että kaikki aika menee opiskeluun. Minulla on enemmän vapaa-aikaa kuin monilla muilla opiskelijoilla, koska en osallistu iltakouluun, mutta silti sitä ei ole kovinkaan paljon. Pääsen seitsemän aikaan kotiin, ja sitten on tie- tysti aikaa myös viikonloppuisin.

Meillä on kuitenkin joka päivä koulussa pieniä tes- tejä, joita varten opiskelemme usein vapaa-ajallamme, ja viikonlopuksi meillä on usein ainakin muutaman ai- neen kotitehtäviä. En ole tainnut koskaan tavata kave- reitani koulun jälkeen tavallisena arkipäivänä. Lomilla tapaamme joskus, mutta yleensä minulla ei ole juuri ta- panaa hengailua ulkona.

Suomen koulussa hyviä asioita ovat esimerkiksi hyp- pytunnit sekä se, että voimme jonkin verran vaikut- taa siihen, mitä haluamme opiskella. Lisäksi Japaniin verrattuna opettajat ovat paljon lähempänä oppilai- ta. Japanissa kutsumme opettajia aina heidän sukuni- millään, ja täällä Suomessa on vaatinut rohkeutta, että

olen uskaltanut puhua opettajille. Ilmapiiri japanilai- sessa koulussa on myös tiukempi verrattuna Suomeen. Voimme kyllä esittää kysymyksiä, mutta muuten emme juuri puhu oppituntien aikana.

Täällä Suomessa olen päässyt osallistumaan joihin- kin juhlaperinteisiin. Japanissa emme oikeastaan vietä joulua, mutta uusivuosi on meille hyvin tärkeä perin- ne. Yleensä ennen juhlaa me siivoamme talomme pe- rusteellisesti, minkä lisäksi me teemme ja lähetämme erityisiä uudenvuoden kortteja. Toisin kuin täällä, meil- lä ei ole silloin ilotulitteita, mutta elokuussa meillä on suuri ilotulitusfestivaali. Joulukuun viimeisenä päivä- nä meillä on tapana syödä soba-nuudeleita juuri ennen keskiyötä, sillä ne tuovat uskomusten mukaan onnea tulevalle vuodelle. Täällä Suomessa suosikkejani perin- neruoista ovat olleet riisipuuro, piparit, joulutortut se- kä karjalanpiirakat.

Luulen, että vaihtoon tuleminen tänne on tehnyt mi- nusta vähän aktiivisemmän ihmisen. Olen iloinen, et- tä olen saanut nähdä tavallista arkea, ja minusta myös tuntuu, että minulla on täällä enemmän kavereita kuin Japanissa. Ajan viettäminen ystävien kanssa on ollut minun lempiasiani täällä.

Letícia Gonçalves Brasiliasta

Letícian ensivaikutelma Suomesta oli erittäin hyvä.

”Minut otettiin perheessäni lämpimästi vastaan, ja tunsin pääseväni osaksi sitä. Kaupunkina Oulusta tu- li erittäin moderni ja vieraanvarainen vaikutelma, ja tietysti kaikkialla oli paljon lunta. Oulu on hieman pie- nempi kuin kotikaupunkini, jossa asuu noin miljoona ihmistä, mutta se on ihan okei.”

Vaihtoperhe oli Letícialle mieluisa.

”Olemme luistelleet paljon jäällä, hiihtäneet, käyneet laskettelemassa sekä matkustaneet yhdessä Rukalle, Helsinkiin ja Rovaniemelle. Rukalla uskaltauduin jopa kokeilemaan avantouintia. Olen hyvin iloinen kaikesta saamastani huomiosta ja vieraanvaraisuudesta, ja olen tästä kokemuksesta ikuisesti kiitollinen.”

Koska vaihto sattui joulun ja uudenvuoden aikaan, keskustelimme myös jonkin verran juhlaperinteis- tämme. Suomessa ei ole tähän aikaan vuodesta tarjol- la ihan sellaisia jättibileitä, joihin Letícia on tottunut, mutta joitakin samankaltaisuuksiakin löytyi.

”Joulun juhliminen on Brasiliassa hyvin samanlaista kuin täällä. Ainoa ero on, että suurin ateria on illalla. Odotamme keskiyötä ennen kuin syömme jouluaterian, ja pääruokana on yleensä kinkun sijasta kalkkunaa. Uu- denvuoden juhlaan puolestaan liittyy perinteisesti hie- man taikuskoa, kuten että vaatteiden värit symboloi- vat toiveitamme. Jos pukeutuu punaiseen, houkuttelee tulevalle vuodelle rakkautta, kun taas keltaiseen pu- keutumalla toivoo rahaa”.

Letícian mukaan yhdeksi suurimmista haasteista osoittautui Suomen sää, mikä ei ole ihme, sillä tämä talvi on ollut muutenkin poikkeuksellisen kylmä. Kol- mekymmentä astetta pakkasta tuntuu melko pahalta kenestä tahansa, mutta voi vain kuvitella, miltä se on mahtanut tuntua sellaisesta ihmisestä, joka ei ole kos- kaan edes nähnyt lunta tai käynyt paikassa, jossa olisi alle kymmenen astetta lämmintä.

Myös kieli on asettanut haasteita – vaikka suurin osa ihmisistä puhuukin englantia, kommunikointi on välil- lä tuntunut vaikealta, kun ei voi käyttää omaa äidinkieli- tään.

Koulussa Letícia ei ehtinyt käymään kovinkaan pal- joa, sillä loma vei suurimman osan vaihdosta, mut- ta hän pani heti merkille opiskelun itsenäisyyden se- kä sen, miten erilaista sosiaalinen kanssakäyminen on täällä verrattuna brasilialaiseen kulttuuriin.

”Minulla ei ole paljon kokemusta Suomen koulutus- järjestelmästä, mutta olen huomannut, ettei kilpailu- lisuutta ole kovin paljon ja opiskelijoilla on enemmän autonomiaa. Opiskelijat ovat myös todella hiljaisia ja keskittyneitä oppituntien aikana. Erikoista on, etteivät he välttämättä tunne luokkatovereitaan eivätkä juuri ole vuorovaikutuksessa keskenään.”

Suomen jälkeen Letícian arki jatkui Natalissa Brasili- an itärannikolla. Lumihanget vaihtuivat pitkiin hiekka- rantoihin ja karnevaaleihin. Koulussa on menossa vii- meininen lukuvuosi, ja Letícia valmistuu joulun aikoihin.

Mikä tehoaa nuoriin?

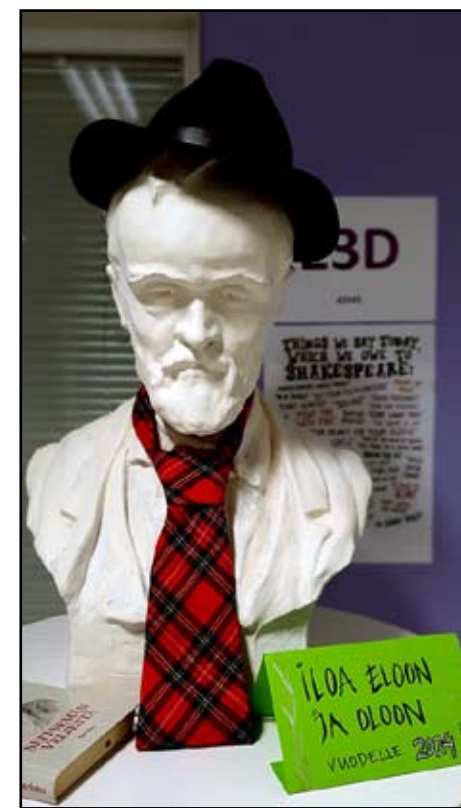
Keväällä 2023 törmäsin mielenkiintoiseen projektiin: Nuori Aleksis -raatiin haettiin opiskelijoita. Raatiin kuuluvan tehtäväkuva oli simppelellä tavotteena oli lukea edellisvuotena ilmestynyttä kotimaista kaunokirjallisuutta.

MIELENKIINTOISTA: Voittajaromaani Suomaa oli tänä keväänä aineistona äidinkielen lukutaidon tehtävässä.

Esittelyssä voittajakirja SUOMAA

Maria Turtschaninoffin romaani Suomaa kertoo tarinaa Suomessa sijaitsevista Nevabackan tilasta ja siitä asuttavasta sukupolvien ketjusta. Suomaa seuraa tilan elämää luonnon keskellä 1600-luvusta nykypäivään ja samalla kuvaa luonnon ja tilan asukkaiden suhteen muutosta. Teos on erittäin kauniisti kirjoitettu, ja monien eri sukupolvien elämästä lukeminen saa mielenkiinnon pysymään yllä loppuun asti.

MALLA KEINÄENEN

Syksyn koittaessa raatilaiset äänestäsivät suosikkejansa, ja neljästä eniten kannatusta saaneesta kirjasta voittajan ja 1500 euron rahapalkinnon saajan valitsisi loppuraati. Loppuraatiin taas päätyisivät viisi raatilaista, jotka olivat lukeneet eniten kirjoja.

Liityin raatiin, ja niinpä luku-urakka alkoi. Osa kirjoista jäi mieleen vahvemmin kuin toiset, niin hyvässä kuin huonossakin mielessä.

Esimerkiksi **Pertti Saloheimon** Meren ja tulivuoren välissä oli yksi niistä kirjoista, joka tuli ahmittua lähes yhdeltä istumalta. Kirjan tunnelma oli kiinnostavan mystinen, ja oli hauskaa seurata, kuinka aluksi realistinen juoni liukui koko ajan kauemmas todellisuudesta.

Toisaalta osa kirjoista ei napannut. Kirjalistassa oli esimerkiksi opus, joka käsitteli polkupyöriä erilaisten esseiden keinoin. Teoksesta löytyi muun muassa pätkä polkupyörien historiasta, polkupyöräilijöiden haastatteluja sekä mietintöjä polkupyöräilyn upeudesta. Pyöräilyä harrastaville kirja varmasti on antoisa, mutta muille se ei tarjoa juuri muuta kuin pitkästyttäviä hetkiä.

Lukuhetkiä siellä sun täällä

Koska projektiin luettavien teosten lista oli pitkä ja aika rajallinen, kirjoja tuli luettua kaikkialla missä olinkin. Moni pienikin tyhjä hetki tuli täytettyä lukemisella: bussimatkat, välitunnit ja lyhyetkin odottelut tuli täytettyä lukemisella.

Kävellessä podcastien kuuntelu sai jäädä tauolle, kun kuulokkeissa pyöri äänikirja. Äänikirjan kuuntelunopeuden sai tarvittaessa tuplattua, mistä oli paljon iloa pitkäveteisten kirjojen kanssa. Myös iso osa kesälomas- ta myös kului mökillä riippumatossa kirjan kanssa.

Loppusuoralle päässeet:

- Sari Aho: Nukkuvan jättiläisen laakso.**
- Camilla Nissinen: Meitä vastaan rikkoneet.**
- Soili Pohjalainen: Ihon alla.**
- Maria Turtschaninoff: Suomaa.**

Kirjojen ahmiminen kuitenkin kannatti, sillä olin yksi viidestä loppuraatiin päässeestä opiskelijasta. Eräänä perjantaina loppuraati kokoontui Helsinkiin valitsemaan voittajateosta. Valinnan tekeminen ei ollut nopeaa; jokaisella raatilaistella oli suosikkinsa, ja vaati tunnin keskustelun ja puolin ja toisin perustelemista ennen kuin Maria Turtschaninoffin Suomaa valikoitui voittajaksi.

Ja voittaja on...

Projekti ja raatilaisuus ei kuitenkaan vielä ollut ohi, sillä meidän raatilaisten tehtävänä oli vielä julistaa voittajateos ja haastatella voittajakirjailija Turtschaninoffia Helsingin kirjamesseilla lokakuussa. Meidän raatilaisten täsmällisyydestä kertoi se, että vielä 20 minuuttia ennen haastattelun alkua kehitelimme haastattelukysymyksiä ja viimeistelimme perustelutekstistä.

Kirjamesseille lavoja oli useampia, ja ohjelmanumeroita oli aina lukuisia päällekkäin. Meidät oli sijoitettu lastenlavalle, ja saimme esiintymisvuoromme lasten laululeikkituokion jälkeen.

Vaikka hetken jännäsimmekin, saapuisiko yleisöä ollenkaan, lopulta paikalle saapui myös taaperoiän ylittäneitä messukävijöitä. Jännityksestä tärisivistä käsistä ja lennosta keksityistä lisäkysymyksistä huolimatta haastattelu kuitenkin meni putkeen!

Raatilaisten työ oli nyt tehty, joten loppupäivä kului kirjamesseualuetta harhaillessa.

Tunnin alkaessa kaivat repustasi vihon, penaalin ja tietokoneen opiskelua varten. Pöydällä on myös puhelin. Sitä ei tarvitse kaivaa repusta, koska se on kasvanut käteesi kiinni. Onhan se niin tärkeä, ettei sitä ikimaailmassa, voisi heittää repun pohjalle muun roskan sekaan. Mutta tiedätkö mitä tapahtuu, jos annatkin puhelimesi valua reppusi pohjalle, kaiken roskan alle? Tai vielä jotain paljon kauheampaa: jätät puhelimen kaappiisi KOKO PÄIVÄN AJAKSI!? Anna, kun kerron.

Ensimmäiseksi huomaat kiinnostuvasi asioista. Puhelin syöttää aivoillesi nopeaa viihdettä. Ilman draaman kaarta, tai oikeastaan mitään itsesi kehittämisen kannalta merkityksellistä sisältöä. Seuraavaksi huomaat keskittymiskykyysi parantuvan. Äitini oli aikoinaan kuuluisan lastenpsykiatrin, Jari Sinkkosen luennolla. Sinkkonen oli kertonut, että pelkästään se, että näkee älypuhelimesi, häiritsee oppimista seuraavan 20 minuutin ajan. Jäin pohtimaan asiaa, ja opin ymmärtämään, kuinka totta tämä oli. Puhelin vetää ajatuksia puoleensa, koska se sisältää niin paljon nopeaa, aivotonta ja koukuttavaa sisältöä. Liian helppo palkitseminen vesittää arjen aidot ponnistelut, ja sosiaalinen media ylikuormittaa aisteja ja tunteita. Puhelinta selatessa mitään ei tarvitse sen kummemmin miettiä. Kun opiskelen, vien puhelimeni toiselle puolelle taloa, jotta se ei häiritsisi minua. Jos otan oppitunnilla puhelimeni esiin, se on usein merkki siitä, että nyt ei kiinnosta, ei sitten lainkaan.

Saan usein nähdä naureskelua tai kyseenalaistavia katseita, kun käy ilmi, etten voi käyttää puhelintani, koska ruutuajani on loppu. "Odota, pyydän äidiltäni lisää, mutta siinä menee hetki", totean usein. Moni ihmettelee, miksi vanhempani kontrolloivat puhelimenkäyttöäni, olenhan kuitenkin jo 17-vuotias. Todellisuudessa pyysin vanhempiani asettamaan minulle tiukat ruutuajat. 15 minuuttia Instagramiin, viisi TikTokiin. Snapchatiin tunti, mutta se tuskin koskaan täyttyy. Pysyn kartalla maailman menoista, mutta en jää koukuun. Äänet ja ilmoitukset ovat aina pois päältä, jotta puhelin ei häiritsisi.

Kun puhelimesta vieroittaa itsensä, sitä ei enää kaipaa, eikä siitä jaksakaan enää kiinnostua. Kaikki muu on niin paljon siistimpää. Iltaisin luen kirjoja, kirjoitan tarinoita, opiskelen, valmennan, autan kotona vanhempiani kotiaskareissa ja kiinnostun asioista, ihmisistä ja elämästä. Joskus katsoin vain puhelinta, ja kävin treeneissä. Opiskelin, jotta saisin tarpeeksi hyvän todistuksen lukioon. Ei koulu minua varsinaisesti kiinnostanut.

Olen valtavan huolissani siitä mitä älypuhelimet, erityisesti some aiheuttaa. Mitä tekoäly tulee tulevaisuudessa aiheuttamaan, ja miten uudet sukupolvet pärjäävät, kun älypuhelimet häiritsevät aivojen kehitystä ja toimintaa. Toisaalta yhteiskunta on aina kehittynyt, ja samat huolenaiheet ovat kulkeneet läpi vuosikymmenten.

ADALMIINA BROMAN

Kännykkäkuri(tusta)

Stocka, Atski ja lumamatka

VEERA VUORI

Lähdimme perjantaina 10. marraskuuta aamujunalla Oulusta Helsinkiin klo 6.20. Juna oli melko tyhjä ja matka oli todella hauska, koska istuimme kahdella neljän hengen pöytäpaikalla. Kuuden tunnin aikana söimme eväitä (minulla oli ylihinnoiteltu patonki keskustan Sokos Herkusta), pelasimme korttia, juttelimme, kävimme lenkillä ravintolavaunussa ja teimme kouluhomia.

Helsinkiin saavuttuamme lähdimme metrolla kohti Aalto-yliopistoa. Meidän piti olla teknologiayritys Ametekin esittelyssä yhdeltä, mutta saavuimme sinne puoli tuntia myöhässä, koska meillä oli ongelmia löytää oikea paikka ja tiesimme jo ennalta, ettemme välttämättä ehdi ajoissa. Sää oli todella sateinen, ja saapuessamme yritysesittelyyn olimme likomärkiä ja näytimme uiteuilta koirilta.

LUKEMISEN ei tarvitse olla tylsää

Nuorten lukutaidon hiipumisesta on oltu huolissaan jo pitkään, ja pahamaineisten PISA-tulostenkin laskua kauhisteltiin taas viime syksynä.

Itse lukutaidon heikentymistä suurempi ongelma on kuitenkin kiinnostuksen puuttuminen. Niin mielenkiintoisia kuin koulukirjat ovatkin, eivät ne oikein pysty nykypäivänä kilpailemaan koukuttavien TV-sarjojen, aikaa vievien harrastusten tai sosiaalisen median kanavien kanssa nuorison vapaa-ajasta. Äidinkielen kursseilla luettavat muutamat romaanit tai muut kirjatyypit eivät välttämättä osu kaikkien nuorten mielenkiinnon kohteisiin, ja muutaman epäonnisen kokeilun jälkeen he toteavat lukemisen olevan tylsää.

Nykyinen tilanne on todella harmillinen, sillä lukunostuksen puutteesta ei ole ainoastaan yhteiskunnallista haittaa. Monet ihmiset menettävät elämästään jotakin hyvin ainutlaatuista. Kirjat voivat tarjota jännitystä, iloa, syvälle sydämeen osuvaa surua tai sellaisia elämyksiä, joita ei voi kokea millään muulla tavalla. Kirjoista voi saada tietoa ja syvyyttä omaan ajatteluun, mutta ne voivat myös tarjota kevyttä viihdettä, jonka pariin voi uppoutua vaikkapa silloin, kun oma elämä tuntuu käyvän liian stressaavaksi.

Ainutlaatuisin ominaisuus kirjoissa on kuitenkin se, että ne mahdollistavat pääsyn toisten ihmisten ajatukseen – samaan ei pysty mikään elokuva tai Youtube-video tai Tiktok-klippi, sillä mikään määrä ääniefektejä tai visuaalisia vippaskonsteja ei riitä päihittämään mielikuvituksen voimaa.

Monet sellaiset ihmiset, jotka sanovat, etteivät pidä lukemisesta, eivät ehkä ole vain löytäneet juuri itselleen sopivaa kirjaa tai genreä.

Koulussa suositeltavat kirjat tarjoavat yhdenlaisen katsauksen kirjallisuuteen, mutta monet niistä ovat melko vanhoja ja nykykuorille hankalasti samastuttavia, mikä ei ole omiaan lisäämään lukuintoa, vaikka näidenkin kirjojen lukeminen toki tärkeää onkin. Olisi hyvä saada nuoret itse mukaan valitsemaan, millaisia

LOTTA KAIKKONEN

kirjoja he haluavat lukea, ja saada nihkeästi lukemiseen suhtautuvat huomaamaan, että kirjat voivat olla muuta kuin tiivistä tietotekstiä tai vaikeasti tulkittavaa runoutta.

Digitalisaatio on myös muuttanut kirjallisuuden ilmaisutapoja, eikä välttämättä lainkaan huonoon suuntaan. Mikäli paperiseen kirjaan tarttuminen tuntuu aluksi haastavalta, voi kokeilla kuunnella äänikirjoja esimerkiksi samalla kun pyöräilee kouluun tai käy juoksulenkillä. Itsekin olen kuunnellut kymmeniä kirjoja ihan vain kävellessäni ympäriinsä.

Lisäksi sosiaalinen media tarjoaa mahdollisuuksia jakaa mielipiteitä kirjoista ja keskustella niistä aivan uudella tavalla. Esimerkiksi Tiktokissa on yhteisöjä, joissa ihmiset kertovat lukemistaan hyvistä kirjoista ja suosittelvat niitä samoista genreistä kiinnostuneille henkilöille. Jo pelkästään hashtagilla booktok on tällä hetkellä yli 200 miljardia näyttökertaa, ja sosiaalinen media on auttanut jo lukuisia ihmisiä löytämään tiensä heitä kiinnostavan kirjallisuuden pariin.

Osukin lukuvinkkeihin on koottuna kirjoja, joiden uskoisin kiinnostavan muitakin lukioikäisiä ja nuoria aikuisia. Joku kaipaa elämäänsä jännitystä, toinen taas ripauksen romantiikkaa.

Kirjallisuus tarjoaa jotakin ihan kaikille. Eikä sitä koskaan tiedä, vaikka luetusta kirjasta koituisi yllättävää hyötyä. Itse satuin lukemaan Risto Isomäen Vedenpaisumuksen lapset loppuun juuri äidinkielen kirjoitustaidon koetta edeltävänä päivänä, ja sattumalta kokeen aiheena oli vesi. Pystyinkin sitten hyödyntämään lukemaani kirjaa esseessäni.

Viihdyttävät tietokirjatkin ovat tarjonneet minulle uusia näkökulmia koulussa opiskeltaviin asioihin, mutta mielestäni kaikki lukeminen on hyödyllistä, vaikkei siitä oppisikaan mitään. Lukea voi ihan vain siksi, että lukeminen on hauskaa.

JÄNNITYSTÄ

Khaled Hosseini: Tuhat loistavaa aurinkoa

Tätä kirjaa ei voi lukea itkemättä. Afganistanin sodan aikaan sijoittuva fiktiivinen kertomus kahden naisen traagisista kohtaloista järkyttää ja koskettaa. Nuoruuden toiveikkuus ja usko tulevaisuuteen muuttuvat hetkessä karmaisevaksi todellisuudeksi, jossa kaikkien tarinoilla ei olekaan onnellista loppua. Tuhat loistavaa aurinkoa on ennen kaikkea kirja elämän epäoikeudenmukaisuudesta ja julmuudesta, mutta myös rakkaudesta, luopumisesta ja uhrautumisesta. Lu-

kukokemus jättää jäljen, joka laittaa lukijan asettamaan oman maailmankuvansa hieman toisenlaiseen perspektiiviin.

- Delia Owens: Suon villi laulu
- Salla Simukka: Lumikki-trilogia
- Agatha Christien tuotanto, esim. Idän pikajunan arvoitus, Eikä yksikään pelastunut ja Kuolema Niilillä
- Jussi Valtonen: He eivät tiedä mitä tekevät
- Margaret Atwood: Orjattaresi
- John Boyne: Poika vuoren huipulla

TIEDONMURUSIA **Bill Bryson: Lyhyt historia lähes kaikesta**

Millaisia ihmisiä koulunpenkiltäkin tutuksi tulleet Isaac Newton, Albert Einstein ja Carl von Linné oikeasti olivat? Miten maailmankaikkeus on syntynyt, millaisilla keinoilla Maan ikää ja ympärysmittaa on yritetty määrittää tai millainen tapahtumaketju johti Darwinin evoluutioteorian kehittymiseen? Tässä on kirja, joka osoittaa, miten hauskaa tiede voi olla. Nimien ja vuosilukujen takana on jännittäviä ja mielenkiintoisia tarinoita, eivätkä tieteelliset teoriat

ole syntyneet ilman monia harha-askelaita, jotka usein jätetään lukion oppikirjoissa mainitsematta. Ennen kaikkea tämä kirja on tarkoitettu niille, joiden mielestä tiede on tylsää – ja se osoittaa heidän olevan pahasti hukkateillä.

- Yuval Noah Harari: Sapiens: Ihmisen lyhyt historia
- Oliver Burkeman: Neljä tuhatta viikkoa: Miten käytät loppuelämäsi päivät?
- David Attenborough: Yksi elämä, yksi planeetta: Näkemyks ihmeellisen maailmamme tulevaisuudesta
- David Eagleman: Aivot – Ihmisen tarina
- Bill Bryson: Keho: Opas asukkaalle
- Thomas Erikson: Idiootit ympärilläni: Kuinka ymmärtää muita ja itseään

FANTASIAN MAAILMA

Victoria Aveyard: Punainen kuningatar

Dystooppisessa fantasiakertomuksessa ihmiskunta on jaettu veren mukaan kahteen kastiin: punaiseen työväkeen ja hopeiseen eliittiin. Punainen Mare Barrow saa yllättäen huomata olevansa erilainen kuin muut ja joutuu tilanteeseen, joka asettaa sekä hänet että kaikki hänen läheisensä hengenvaaraan. Mukaansatempaava kertomus ja vauhdilla etenevä juoni vangitsevat lukijan toisenlaiseen maailmaan, jossa vallitsevat epätasa-arvo sekä pitkittyneet kansojenväliset taistelut laittavat pohtimaan, miten paljon todellinen ihmiskunta oikeastaan edes eroaa tästä kuvitelmasta.

- Katherine Neville: Kahdeksan ja Tuli (enimmäkseen realistista mutta sekoittuu fantasiaan)
- Elina Rouhiainen: Väki-trilogia
- Maria Turtschaninoff: Maresi
- Magnalena Hai: Kolmas sisar

RIPAUS ROMANTIikkaa

Lucinda Riley: Seitsemän sisarta

Valtaisan kansainvälisen suosion saavuttanut Seitsemän sisarta -sarja on ansainnut menestyksensä. Kirjasarjan seitsemän ensimmäistä osaa kertovat salamyhkäisen Papa Saltin ympäri maailmaa löytämistä adoptiotyt- tärinä, jotka isänsä kuoltua alkavat viimein selvittää omaa alkuperäänsä. Kevyt romantiikka saa lisäarvoa tarinoiden historiallisista ja jopa myyttisistä ulottuvuuksista, ja juonenpuno- jana Riley on todella taitava. Ennen viimeisen osan julkaisemista Riley ehti menehtyä syöpään, mutta hänen poikansa Harry Whittaker tarttui – lukijoiden suureksi onneksi – vaativaan tehtävään, ja sarjan viimeinen kirja onkin menestysteos, joka sitoo nerokkaasti koko kahdeksanosaisen kertomuksen palaset yhteen.

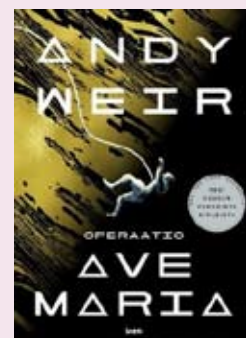
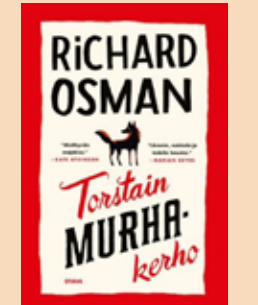
- Lucinda Riley: muu tuotanto: esim. Orkideatarha, Perhosten huone ja Enkelipuu
- Jojo Moyes: esim. Kerro minulle jotain hyvää sekä Parrillisia ja parittomia
- Kiera Cass: Valinta-sarja (romanttinen scifi)

HUUMORIHETKIÄ

Richard Osman: Torstain murhakerho

Torstain murhakerho on valtavan viihdyttävää luettavaa. Tarinan sydän on Elizabethin, Ronin, Ibrahim ja Joycen muodostama sympaattinen eläkeläis- kerho, joka on jo vuosia kokoontunut yhteen selvittämään keskenään ratkaisemattomia murhamysteereitä. Kun heidän kotikylässään lopulta tapahtuu oikea murha, innokkaat vanhukset eivät voi olla pistämättä lusikkaansa sop- paan. TV-juontajana ja koomikkonakin työskennellyt Osman tietää tismalleen, miten lukijan nauruhermot saa kihelmöimään, ja jännityskirjallisuuden tunnusmerkeis- tä huolimatta kirja onkin ensisijaisesti brittihumorin timanttia. Ja vaikka kirjan päähenkilöt ovatkin jo vähän iäkkäämpiä, kertomus on ehdottomasti suunnattu aivan kaikenikäisille nuorista alkaen.

- John Greenin tuotanto, esim. Tähtiin kirjoitettu virhe ja Teoria Katherinesta (huumori/romantiikka)
- Tuomas Kyrö: Mielenpähoittaja
- Anni Saastamoinen: Sirkka

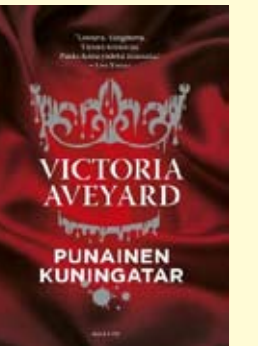

Tutkija ja biologianopettaja Ryland Grace on jäänyt ainoana matkustajana henkiin avaruusaluksella, jonka tehtävänä on pelastaa Maa varmalta tuholta. Muistinsa menettänyt Grace alkaa selvittää tapahtumia ja saa havaita, ettei olekaan autiossa avaruudessa aivan yksin. Sopivasti huumorillakin höystetty Operaatio Ave Maria on harvinaisen tieteellisellä otteella kirjoitettua science fictionia, ja kun mukaan on otettu vähän fysiikan kaavoja sekä matematiikkaa, fiktiivisestä kertomuksesta tulee varsin todentuntuinen seikkailu.

- Suzanne Collins: Nälkäpeli-trilogia sekä erillinen jatko-osa Balladi laululinnuista ja käärmeistä
- Veronica Roth: Outolintu-trilogia
- Emmi Itäranta: Teemestarin kirja
- Marisha Rasi-Koskinen: Auringon pimeä puoli

Andy Weir: Operaatio Ave Maria

SCIFI – TUNTEMATON TULEVAISUUS

Osukki kartoitti mielikuvia ja muistikuvia lukion aloittamisesta.

Alla kommentoivat yhdeksäsluokkalaiset, jotka kävivät tutustumassa kouluunne.

**Viereisellä sivulla yhdeksän kastellilaista muistelee, miltä alku-
taival tuntui.**

TEKSTI: MALLA KEINÄNEN

KUVA: TOMAS VATTULA

Enimmäkseen plussaa

Ensimmäisenä ysiluokkalaisilta kysyttiin, mitä ensivaikutelmia Kastellista oli herännyt esittelyiltapäivän aikana. Valtaosa heränneistä mielikuvista oli myönteisiä, ja vastauslappusissa toistui viihtyisyys, ihmispaljous sekä tilat.

Tiloja kuvailtiin uusiksi, tilaviksi ja siisteiksi, mutta toisaalta myös sokkeloisiksi ja kylmiksi.

Yseiltä kysyttiin myös, mitä he haluaisivat oppia Kastellin lukiossa. Vastauksia tuli-kin laidasta laitaan: lähes jokainen oppiaine mainittiin ainakin kerran. Eniten mainintoja saivat kuitenkin matematiikka ja kielet, varsinkin englanti.

Ysit halusivat kuitenkin oppia muutakin kuin tavallisia oppiaineita: vastanneiden joukossa oli halukkuutta oppia muun muassa koodausta, lääketiedettä sekä ammatti-
maista treenausta.

Tulevaisuuden lupauksia

Tulevat lukiolaiset haastettiin pohtimaan omaa tulevaisuuttaan, sillä heiltä kysyttiin myös, millaiseksi he haluaisivat kasvaa.

Vastaukset olivat jälleen monipuolisia, ja moni toivoi kasvavansa fiksuksi, yleissivistyneeksi ja itsevarmaksi. Myös kiltteys, rohkeus ja itsenäisyys keräsivät pinoittain mai-

nintoja.

Oli vastausjoukossa toki muutakin kuin adjektiiveja: eräs vastaaja esimerkiksi halusi kasvaa rikkaaksi businessmieheksi.

Entä mitä vastanneet toisivat Kastelliin, jos he tänne syksyllä päätyvät? Ainakin reippautta, yhteisöllisyyttä, ystävällisyyttä ja huumoria, sillä nämä adjektiivit toistuivat monen monta kertaa vastauksissa.

Muutama näsäviisas toisaalta totesi tuovansa Kastelliin lisäopiskelijan, mikä ainakin pitää paikkaansa. Eräs vastaaja myös ilmoitti olevansa valmis maalaamaan yläkerran betoniseinät.

Tilaa, betonia ja ihmispaljoutta

Tältä tuntui aloittaa lukio

”Kun menin nukkumaan ennen ensimmäistä lukio-päivääni, ajattelin olevani hieman ujo ja siksi olin rennoin mielin hyväksynyt sen, että olisin vain vanhojen kavereiden kanssa. Ensimmäiset päivät, viikot ja opitunnit osoittivat aivan toisin. Tutustuin kavereihin, joita en ennestään tuntenut. Muutuini persoonaltani ekstroverttisemmäksi ja löysin itsestäni uusia puolia. Maailmassa olikin monta elämää, ja olin kokenut vasta yhden tai kahden.”

”Ensimmäisenä päivänä lukioissa olin aivan hädässä. Tuntui, etten saa happea, kun jännitti niin paljon. En silloin osannut aavistaakaan, mitä seuraavat neljä vuotta toisivat tullessaan. Sain paljon uusia kavereita, mutta paljon vähemmän vapaa-aikaa. Mutta en missään vaiheessa kokenut, että lukio kuormittaisi liikaa - paitsi abivuonna, kun itkin matikan läksyjä tehdessä.”

”Kaikki jännitti ihan kamalasti. Eksyin Kastellin käytäville yrittäessäni löytää takaisin kotiluokkaan, ja suoraan sanottuna jännitti se, tulenko saamaan kavereita. Kaikki tämä pelko oli turhaa. Tutustuin nopeasti moniin ihaniin ihmisiin, joiden kanssa tulen varmasti pitämään yhtä vielä tulevaisuudessa.”

”En oikein osannut kuvitella sitä tulevaa työurakkaa ja ahdistusta, joka oli vielä edessä. Viattomana ja jännityneenä kävellessä uuden koulun käytävillä pystyi havaitsemaan, että myös moni muu koki täysin samoja tunteita. Ensimmäiset tunnit kuluivat ihmisten esittelyihin ja henkilökuntaan tutustumiseen. Silloin ihmettelin, miksi ihmeessä koulupsykologeja, kuraattoreita, kouluvalmentajia ja muita tukijoukkoja hehkutettiin niin paljon. Nyt työurakasta nuutuneena ja väsyneenä sen ymmärtää.”

”Kun ensimmäistä kertaa astuin lukion suurista ovista sisään, tunsin itseni pieneksi. Sain nopeasti muutaman uuden kaverin (suurin huolenaiheeni). Yläkoulu oli ollut minulle helppoa ja tiesin vaatimutason kasvavan. Sitä en tiennyt, kuinka helposti opiskelu alkaa kontrolloida elämää. Odotin lukioon tullessani, et-

tä heti ei tarvitse tietää, minkä polun itselleen valitsee. Oletukseni oli väärä, ja muutaman viikon päästä löysin itseni luettelemassa opolle aineita, jotka aion kirjoittaa.”

”Ensimmäisinä päivinä lukiossa en olisi ikinä osannut arvata, kuinka paljon iloa ja surua tästä matkasta koituisi. Silloin koin vain pelonsekaista jännitystä. Ero-
na yläasteeseen oli kuitenkin se, ettei tällä kertaa mukana ollut epätoivoa. Pitkästä aikaa olin toiveikas. Lukioarki näytti pian, että on täälläkin mahdollista löytää väsymys, ahdistus ja jatkuva stressi. Vaatimuksia on, ja se todella opettaa priorisointia ja oman kultaisen keskitien löytämistä. Oma tie on täytyntä löytää.”

”Päällimmäiseksi tunteeksi nousee ilo, kun muistelen lukiotaipaleeni ensimmäisiä päiviä. Perhosiä vatsassa ja käsien tärinää merkkeinä jännityksestä. Olin iloinen, että pääsin vihdoinkin ikään kuin aloittamaan elämäni alusta. Koulu oli täynnä täysin tuntemattomia ihmisiä, joista kukaan ei tiennyt menneisyydestäni mitään. Nykyään on hauska ajatella, että osa heistä tulee olemaan osa tulevaisuuttani.”

”Astuin sisään isoon betoniviidakkoon. Päällimmäisenä ajatukseni oli se, saanko uusia ystäviä. Kävelin kotiluokkaani ja huomasin, että ympärilläni oli vain uusia ihmisiä. Miten tulisin selviämään? Pian onneksi helpotti, ja aika nopeasti olin puhumassa muille. Sekin helpotti, että muut olivat kanssani samassa veneessä: kaikki yhtä hukassa, mutta innokkaina näkemään, mitä tarjottavaa Kastellin lukiolla olisi meille. Nyt olen tottunut lukioon ja sen tuomiin paineisiin. Lisäksi olen saanut ystäviä.”

”Ensimmäiset päivät olivat pelkkää sumua: kiusallisia keskusteluja, ryhmäyttämisleikkejä ja uusia ihmisiä. Vaikka oli edelleen aurinkoista ja lämmintä, ei tuntunut enää kuin huoleton ja rento kesä enää jatkuisi. Osa kavereista oli mennyt eri lukioon, enkä ollut varma, miten kaikki toimi lukiossa. Aloin ikävöidä vanhaa arkeani, koska en pitänyt muutoksista enkä vieraista asioista. Nykyään olen sopeutunut hyvin ja arki on mukavaa. Stressasin aivan liikaa ja haluaisin sanoa itselleni, että kaikki järjestyy.”

Vastaukset visailijoille:

Ketä opea muistutat?

Eniten A) vastauksia:

Olet biologian ja maantieteen opettaja Henna Saarikoski. Hauska fakta Hennasta: Hän pelaa höntsäsählyä ilman silmälasia tai piilolinssijä. Hennan mukaan maaleja tulee tehtyä jostain syystä enemmän näkökentän ollessa sumea kuin täyden näkökyvyn kanssa.

Eniten B) vastauksia:

Olet kuvataiteen opettaja Tiina Timlin. Hauska fakta Tiinasta: Hänessä ei ole omasta mielestään mitään hauskaa.

Eniten C) vastauksia:

Olet historian ja yhteiskuntaopin opettaja Maija Kauppila. Hauska fakta Maijasta: Hänellä on kotona yleensä aina villasukat jalassa.

Eniten D) vastauksia:

Olet matematiikan ja fysiikan opettaja Satu Remes. Hauska fakta Sadusta: Hänen lukion opinto-ohjaajansa suositteli hänelle uutistenlukijan tai papin ammattia.

Eniten E) vastauksia:

Olet matematiikan ja tietotekniikan opettaja Arto Rimpiläinen. Hauska fakta Artosta: Häneltä puuttuu kymmenen hammasta.

Lukion jälkeen yliopistoon?

Sara Iinatti
Oulun yliopisto
lääketiede

Lukion jälkeen on paljon jatkomahdollisuuksia.

MILENA STENUDD
LOTTA KAIKKONEN

Sara Iinatti opiskelee lääketiedettä Oulun yliopistossa. Hän kertoo, että ammatti on tullut tutuksi lääkärinä toimivan äidin kautta. Yläasteella Sara kiinnostui itsekin alasta.

Hän harkitsi muitakin tutkintoja, mutta Oulun korkeakoulupäivä abivuonna antoi varmuutta yhteishaun järjestyksestä.

Kaksi ensimmäistä vuotta lääketieteessä opiskellaan preklinikassa ja opiskelu on enemmän teoriapainotteista. Mukaan on mahtunut kuitenkin myös käytännönläheistä tekemistä, kuten kolmen päivän terveysharjoittelu lääkäreitä seuraten ja laskimoverinäytteenotto kurssikaverilta.

"Ensimmäisenä syksynä on ollut pakollista opetusta koululla pienemmissä ryhmissä 1–3 päivänä viikossa ja lisäksi luentoja. Kirjoja saa ilmaiseksi e-kirjoina yliopiston kautta."

Sara kertoo kuitenkin, että luentodiat ja ryhmäopetuksen materiaalit ovat olleet kattavia, joten kirjoja ei ole tullut paljon luettua.

Oulussa ensimmäisenä

vuonna opiskellaan paljolti anatomiaa. Sara kertoo, että latinaa on tullut muutama sana opittua.

"Veljeni integraalitehtävää katsoessani ihmettelin, mistä lähtien integraaleja on jaoteltu oikeaan ja vasempaan, sillä dx = dexter = oikea."

Sara kertoo, että on pitänyt alasta paljon ja kannustaa hakemaan lääketieteelliseen, jos ala kiinnostaa! Vaikka opiskelupaikasta kilpailu on kovaa, ei kilpailusuutta huomaa opiskelussa ja yhteishenki Oulussa on loistava.

Olivia Vaino
LUT-yliopisto
tietotekniikka

Olivia Vaino opiskelee Lappeenrannan LUT-yliopistossa tietotekniikkaa ensimmäistä vuotta. Hän pääsi sisään todistusvalinnalla. Hän päätyi kyseiselle alalle, koska tietokoneet ja tekniikka ovat aina kiehtoneet häntä. Lisäksi suuntautumismahdollisuuksia on monia.

"Alaa miettiessä on tärkeää mennä omien mielenkiintojen mukaan", Olivia muistuttaa.

Olivia kuvailee tietotekniikan ohjelmointia luovana ongelmanratkaisuna. Usein samaan tulokseen voi päätyä monellakin eri tavalla. Alalla yhteisöllisyys on tärkeää, sillä moni tietotekniikan työ sisältää ryhmätyöskentelyä.

Usein esimerkiksi koodia tehdään kahdestaan, jolloin virheiden huomaaminen ja korjaus on tehokkaampaa.

Osukki haastatteli muutamia yliopistoon lähteneitä.

"Taidot kehittyvät, kun opitaan muiden tavoista ratkaista jokin pulma", Olivia sanoo.

Ohjelmoinnissa pyritään löytämään tehokas tapa ongelman ratkaisuun tai testata ohjelman toimivuutta, mikä vaatii sinnikkyyttä. Ohjelmointikielet vaativat paljon loogista ajattelua.

Olivia kuvailee yliopisto-opintoja lukio-opintoihin verrattuna huomattavasti itsenäisemmiksi. Opintojen sisältö kuitenkin määrittyy paljon alan mukaan.

"Lähes kaikki opinnot suoritetaan nettitehtävinä sekä osa luennoista tallennetaan verkkoon kurssin sivuille. Yliopisto-opiskelijana on luotava oma päivärutiini sekä aikataulu, miten suoritat opintojasi."

Hän painottaa, että on tärkeä löytää omat keinot, miten oppii parhaiten. Apua on tarjolla, kun sitä uskalletaan rohkeasti kysyä.

Yliopistossa Olivia on oppinut paljon sinnikkyyttä ja itsensä johtamista. Hänen mukaansa tietotekniikka sopii henkilöille, jotka pitävät luovasta, analyttisestä ongelmanratkaisusta yksin tai ryhmässä.

Tietotekniikka sisältää paljon käytännön tekemistä eli koodausta. Tämän takia Olivia onkin juuri pitänyt alasta.

Tietotekniikassa on myös lukuisia eri suuntauksia aina pelinkehityksestä tekoälyyn.

"Tietotekniikka on alana nopeasti kehittyvä ja osaajia tarvitaan jatkuvasti enemmän, joten jos on innokas oppimaan jatkuvasti kehittyvästä teknologiasta, tietotekniikka on oiva ratkaisu!"

Selma Junttila
Oulun yliopisto
kauppatieteet

KUVA: SANTRA KOLEHMAINEN

Selma Junttila opiskelee kauppatieteitä Oulun yliopistossa. Hän ei ollut lukion jälkeen varma siitä, mitä haluaisi lähteä opiskelemaan, mutta oli kuullut, että kauppatieteitä kannattaa lähteä opiskelemaan, jos ei tiedä, mitä haluaa tehdä työksensä. Opinnoista hänellä ei ollut entuudestaan tietoa. Selma pääsi opiskelemaan todistusvalinnalla.

Selma kertoo, että kurssit ovat olleet hyvin erilaisia.

"Oulun kaupiksessa on käytössä laaja-alainen kandidaatin tutkielma, jonka kautta käydään kandidin aikana kaikkien pääaineiden peruskurssit. Pääaine valitaan vasta kandidin lopussa. Minusta tämä on ollut hyvä asia, sillä olisi ollut hyvin vaikeaa alkaa valitsemaan pääainetta ilman syvempää tietämystä siitä."

Kurssien toteutustavat ovat vaihdelleet. Monet niistä on suomeksi, mutta osa kokonaan englanniksi. Joillakin kursseilla luentoja on vain ker-

ran viikossa, kun taas toisilla lähes päivittäin. Kaikilla kursseilla ei ole läsnäolopakkoa ja omatoiminen opiskelu painottuu yleensäkin. Materiaalit kursseille ovat olleet ilmaisia ja löytyneet joko kirjastosta tai netistä.

Selma kertoo, että on pitänyt alasta. Oulun yliopiston kauppatieteiden ainejärjestö Finanssi on järjestänyt paljon erilaisia ja laadukkaita tapahtumia, jotka ovat olleet mukava ja kaivattu lisä opiskeluun. Selma kehuu, että Finanssin fuksiviikot olivat tapahtumarikkaat ja onnistuneet. Finanssin kautta on hyvät mahdollisuudet aktiivitoimintaan. Hän on mukana tapahtumatoimikunnassa järjestämässä erilaisia tapahtumia.

Selma suosittelee rohkeasti hakemaan kauppiukseen, jos ala kiinnostaa. Kauppatieteiden eri pääaineiden kautta voi erikoistua vaikka mihin ja työmahdollisuuksia on. Myös vaihtoon lähtö on mahdollista.

"Jos haluaa hienot violetit haalarit, kannattaa hakea Ouluun :)"

Venla Palosaari
Oulun yliopisto
psykologia

Venla Palosaari opiskelee psykologiaa Oulun yliopistossa. Hän kertoo, että oli pitkään epävarma siitä, mihin halusi hakea lukion jälkeen ja teki päätöksen yhteishaun viimeisenä päivänä.

Psykologian kurssit olivat lukiossa tuntuneet mielenkiintoiselta, ja Venlalla oli haave lähteä opiskelemaan alaa, mutta hän ajatteli, ettei pääsisi alalle korkeiden pisterajojen takia.

Venla pääsi opiskelemaan psykologiaa todistuksella täpärästi varasijalta. Koulupaikan saaminen ei ollut hänellä itsestäänselvyys ja ylioppilaskirjoituksiin tuli luettua paljon.

”Ylitin itseni toden teolla enkä olisi ikinä uskonut kirjoittavani tällaisia papereita. Olen todella tyytyväinen päätökseeni panostaa kirjoituksiin kunnolla, koska nyt ei tarvinnut mennä tai lukea pääsykokeisiin.”

Ala vaikuttaa Venlan mielestä todella mielenkiintoiselta, mutta paljota hän

ei vielä osaa kertoa, koska takana on vasta ensimmäinen syksy.

Opinnoissa yllätti se, että kurssikirjat ovat paljolti englanniksi. Etäopetusta käytetään paljon.

”Opiskelu on lukioon verrattuna todella itsenäistä ja suurin osa ajasta meneekin itsenäiseen materiaalin läpi käymiseen.”

Venla kertoo, että Oulun psykologian opiskelijoilla on hyvä yhteishenki ja kaikki ovat ystävällisiä toisilleen. Venla toivoisi, että olisi enemmän lähiopetusta ja käytännönläheisiä kursseja, mutta ilmeisesti niitä tulee vielä myöhemmin.

Positiivista psykologian alalla on laajat ja monipuoliset työllisyysmahdollisuudet. Venla kannustaa kaikkia hakemaan rohkeasti psykologiaa opiskelemaan, jos ala kiinnostaa.

”Ei kannata säikähtää korkeita pisterajoja ja jättää sen takia hakematta.”

Hän vakuuttaa, että alalle voi päästä, jos vain tekee tarpeeksi töitä.

Niklas Stenudd
Vaasan yliopisto
tuotantotalous

Niklas Stenudd opiskelee tuotantotaloutta ((Industrial Engineering and Management) Vaasan yliopistossa. Hän on ensimmäisen vuoden opiskelija. Hän kertoo, että oli kiinnostunut kauppakorkeasta, mutta myös matikka ja fysiikka kiinnostivat, joten hän päätyi tekniikan alalle.

Hän haki yhteishaussa ja pääsi sisään todistusvalinnalla.

”Opiskelu yliopistossa on paljon vapaampaa lukioon verrattuna.”

Tekniikan ala on paljolti matikka ja fysiikka painotteista ensimmäisenä vuotena, joten tuotantotaloudesta alana ei Niklaksella ole vielä kauheasti tietoa.

Alalla Niklas on oppinut ohjelmointia ja vahvistanut matikan sekä fysiikan osaamista. Hän on pitänyt alasta ja suosittelee sitä!

Riikka Pulkkinen kirjoitti Kastellin lukiosta ylioppilaksi vuonna 2000. Hän lähti aluksi opiskelemaan kirjallisuutta Oulun yliopistoon, mutta seuraavana vuonna polku veikin Helsinkiin. Riikasta tuli teoreettisen filosofian ja kirjallisuustieteen opiskelija.

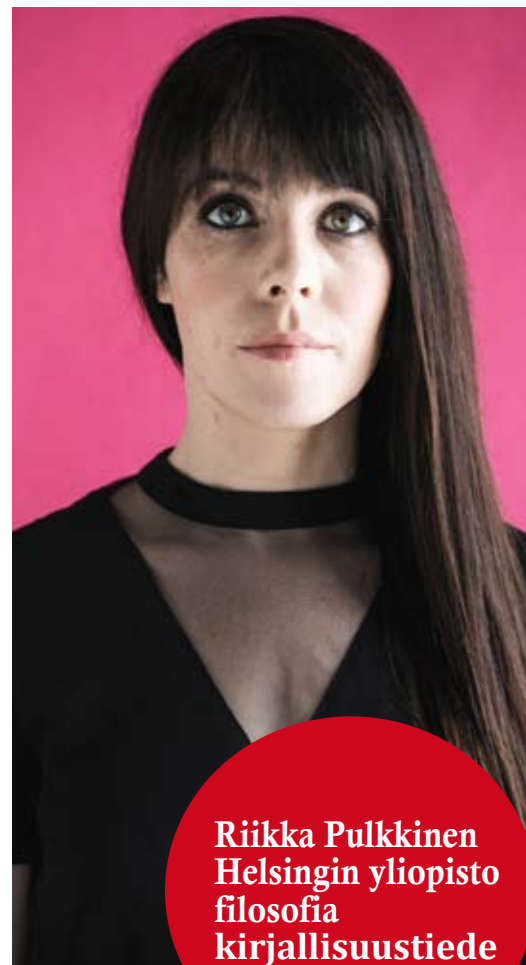
Hän ryhtyi kirjoittamaan kaunokirjallisuutta pian lukiosta lähtönsä jälkeen. Esikoisteos Raja vaati kuuden vuoden työn, ja se sai paljon huomioita. Sen jälkeen nuori kirjailija joutuikin melkoiseen media- ja julkisuuspyöritykseen.

Riikka on kuvailut lehtihaastattelussa, että kirjoittaminen on hänelle syvää onnea tuovaa leikkiä.

Hänen uusin teoksensa *Viimeinen yhteinen leikki* julkaistaan elokuussa.

Kustantaja Otava luonnehtii kirjaa ”taiturimaisen kiehtovaksi romaaniksi lääketieteen vallasta, ystävydestä ja ihmismielestä”.

Kuva Jonne Räsänen / Otava

Riikka Pulkkinen
Helsingin yliopisto
filosofia
kirjallisuustiede

Juho Mäkelä
urheilujohtamisen
maisteritutkinto

Juho Mäkelä on entinen Kastellin yläasteen ja urheilulukion opiskelija. Hän sai valokolakkinsa joulukuussa 2002.

”Suunnitelmissa ei ollut ainakaan heti jatkaa opiskelua, vaan tavoitteena oli jalkapalloammattilaisen ura.”

Hän teki ensimmäisen ammattilais-sopimuksen tammikuussa 2003 ja päätyi lopulta pelaamaan ammattilaisena yli 17 vuotta Suomessa ja maailmalla.

Juho opiskeli kuitenkin pelaamisen rinnalla, koska se oli hyvää tasapainoa jalkapalloammattilaisen arjelle. Hän pääsi ylioppilastodistuksen perusteella Helsingin yliopistoon opiskelemaan matikkaa.

Matikan opintoja hän ei kuitenkaan lopulta ikinä suorittanut, vaan opiskeli sivuaineena kansantalouden kursseja.

”Myöhemmin opiskelin vielä ammattikorkeakoulu Haaga-Heliassa liiketaloutta sekä Helsingin avoimessa yliopistossa maailmanpolitiikkaa, joka oli aina ollut suurin mielenkiinnon kohde.”

Jalkapalloammattilaisena Juhon asuinpaikka vaihtui usein. Asuttua tuli Helsingissä, Skotlannissa, Sveitsissä, Saksassa, Australiassa ja Suomessakin kuudessa eri kaupungissa. Hän halusi kuitenkin suorittaa tutkinnon ammattilaisuransa aikana.

Juho löysi lopulta etäopintomahdollisuuden ulkomailta ja suoritti kaikki opintonsa etänä verkossa. Hän valmistui urheilujohtamisen maisteriksi vuonna 2018. Urheilujohtamisen maisteritutkinto sisälsi myös liiketalouden perusopinnot, ja sisältö oli kuin Juholle tehty.

Nykyään Juho ei enää toimi urheilun parissa. Hän työskentelee asiakkuuspäällikkönä yritysjohdon konsultointiyritys Kuluvaakassa Helsingissä. Työkuvaan kuuluu myyntiä ja erilaisen projektien suunnittelua ja johtoa.

Yritysjohdon konsultointi on vaativa ja mielenkiintoinen ala.

”Tuntuu kuin töissä ei olisi yhtään samanlaista päivää.”

Hän kertoo, että monipuolinen koulutus ja ammattilaisuran kautta saatu kokemus nopeista muutoksista ja erilaisten ihmisten kanssa toimimisesta antoi hyvät eväät nykyiseen työhön.

Juho on työskennellyt Kuluvaakassa kahden ja puolen vuoden ajan. Tänä aikana hän on oppinut valtavasti palveluista, myyntitöistä ja erityisesti projektien johtamisesta.

Parasta työssä on asiakkaiden kanssa työskentely ja erilaisten ihmisten tapaaminen.

”Kuten aikaisemmin ammattilaisjalkapalloilijana, työni on edelleen täynnä nousuja ja laskuja, ja olenkin viihtynyt uudella urallani erinomaisesti.”

Vili The Vaikuttaja

”Nuoria halutaan kuulla nykyisin yhä enemmän.”

EIJA PASO

Mikä saa nuoren innostumaan yhteiskunnallisista asioista ja vaikuttamisesta?

Tähän osaa vastata Vili Kanninen, jota yhteisten asioiden ajaminen alkoi kiinnostaa jo alakoulussa. Oppilaskunnasta lähtenyt vaikuttamisen piiri on laajennut koko ajan.

”Kun pääsin vaikuttamaan ja oppimaan, olen hakeutunut uusiin vaikuttamisen paikkoihin. Yksittäistä sytykettä ei niinkään ole ollut, vaan kiinnostus on kasvanut vähitellen”, Vili kertoo.

Ala- ja yläkoulun oppilaskunnissa hän pääsi miettimään ratkaisuja kouluarjen asioihin. Mutta miksi rajoittua vain kouluun? Vili haki seuraavaksi nuorisovaltuustoon.

”Siitä lähtien olen ollut reilut neljä vuotta Kempeleen nuorisovaltuutettu ja viimeiset kaksi vuotta nuorisovaltuuston puheenjohtaja. Olen edustanut nuorisovaltuustoa päätöksenteossa muun muassa kunnanvaltuustossa, palveluvaiokunnassa, resurssivaiokunnassa sekä eri ohjaus- ja työryhmissä, ja vienyt tätä kautta omia mielipiteitä sekä nuorten näkemyksiä kunnan päättäjiin tietoon.”

Vili sanoo pääseensä vaikuttamaan todella moneen asiaan, sillä juuri näiden toimielinten kautta kulkee suuri osa kunnassa päätettävistä asioista.

”Viime keväänä tulin valituksi valtioneuvoston kanslian nuorten ilmasto- ja luontoryhmään jäseneksi ja toimin tällä hetkellä myös ryhmän koordinaattorina.”

Ryhmän yhtenä tehtävänä on tukea ministeriöitä nuorten osallistumisen suunnittelussa, toteutuksessa ja vaikutusten arvioinnissa.

”Haluan viedä eteenpäin etenkin sitä, että yhä useammalla nuorella olisi mahdollisuus saada äänensä kuuluviin.”

Huippuhetki on nähdä vaikuttavansa

Vili nimeää vaikuttajapolkunsa huippuhetkiksi kaikki ne hetket, kun näkee, että vaikuttamistyön tuloksena oma ja muiden nuorten ääni on otettu huomioon ja sillä on ollut vaikutusta johonkin asiaan.

Merkittävää on jokainen kokous, jossa saa tuotua keskusteluun nuorten näkökulman, ja tapaamiset toisten vaikuttajien, asiantuntijoiden ja päättäjien kanssa.

”Silloin pääsee keskustelemaan nuorille tärkeistä asioista, viemään nuorten viestiä eteenpäin sekä oppimaan samalla itse uutta.”

Viime syksyn huippuhetkiin kuului se, kun Vili oli mukana järjestämässä nuorten ilmastohuippukokouksen, joka kokosi yhteen noin 600 nuorta.

”Teimme matkan Brysseliin EU:n parlamenttiin europarlamentaarikon kutsumana, ja samalla matkalla tapasimme EU:n komissiossa komissaari Urpilaisen kabinetin kanssa.”

Mistä löytyy aikaa ja motivaatiota?

Nykylukion tuntevalle ei ole yllätys kuulla Vilinkin myöntävän, että haastavinta on ollut ajan riittävyys.

”Lukio-opintojen ja useassa paikassa aktiivisesti vaikuttamisen yhdistäminen ei ole aina helppoa, ja kalenteri on ollut oikeastaan koko lukioajan täynnä päivittäin aamusta iltaan.”

Intohimo oppimiseen ja vaikuttamiseen on kuitenkin vienyt pitkälle ja auttanut jaksamaan.

”Vaikka monesti saatan aamulla lähteä kotoa seitsemän jälkeen ja palata kotiin illalla kahdeksan ja yhdeksän välillä, niin silti joka ilta on huippufiilis siitä, mitä tänään on tullut tehtyä ja mitä on saanut aikaan. Vinkkinä antaisinkin, että kannattaa tehdä sitä, mistä tykkää.”

Kaikkien ääni ei kuulu

”Nuoria halutaan kuulla nykyisin yhä enemmän, ja siitä olen iloinen. Esimerkiksi oppilas- ja opiskelijakunnat, nuorisovaltuustot, puolueet ja järjestöt tarjoavat hyviä mahdollisuuksia vaikuttaa.”

Vili toivoisi kuitenkin, että nuorilla olisi nykyistä enemmän myös helpompia ja nopeampia tapoja vaikuttaa. Kun arki täytyy opiskelusta, töistä, harrastuksista ja kavereista, voi olla vaikea sitoutua pitkäksi aikaa toimintaan.

”Näin saataisiin paremmin esille sellaistenkin nuorten mielipiteet, jotka eivät halua olla niin aktiivisesti mukana vaikuttamassa, mutta joiden ääni on yhtä tärkeä.”

Millaiselta tulevaisuus näyttää?

Nuori vaikuttaja kasvaa ja rakentaa maailmaa, mutta muutoksia on vaikea ennustaa. Kun Vili katsoo tulevaisuuteen, tärkeäksi nousee rauha.

”Tulevaisuudessa, oli se sitten 10 tai 20 vuoden päästä, toivon eläväni maailmassa, jossa olemme löytäneet ratkaisuja nyt käsillä oleviin kriiseihin, kuten sotiin ja ilmastonmuutokseen.”

Toiveisiin kuuluu monen muun tavoin, että silloinkin ympärillä olisi läheisiä ihmisiä ja ystäviä, joiden kanssa voi jakaa elämää.

”Näen itseni 10 tai 20 vuoden päästä yhteiskunnallisella alalla sellaisessa työssä, jossa viihdyn ja jossa saan tehdä asioita yhteiseksi hyväksi.”

